

STANOVISKO
K NÁVRHU STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2022

Nejvyšší kontrolní úřad

Sp. zn.: 108/23-NKU45/269/23

Praha 25. srpna 2023

STANOVISKO
K NÁVRHU STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2022

(k sněmovnímu tisku č. 440/0)

(předkládané v souladu s § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu)

Předkládá: Miloslav Kala,
prezident Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad (dále také „NKÚ“) předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky (dále také „PSP ČR“) stanovisko k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu (dále také „SZÚ“) České republiky (dále také „ČR“) za rok 2022 na základě ustanovení § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. NKÚ při vypracování stanoviska vycházel ze sněmovního tisku PSP ČR č. 440/0, ze závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, ze schválených kontrolních závěrů kontrolních akcí (dále také „KA“) a z dalších poznatků ze své kontrolní a analytické činnosti.

STANOVISKO NKÚ JE ROZVRŽENO DO NÁSLEDUJÍCÍCH ČÁSTÍ:

I.	Úvodní slovo prezidenta.....	5
II.	Hospodaření veřejných rozpočtů	6
1.	Ekonomický vývoj	7
2.	Veřejný dluh.....	11
III.	Státní rozpočet.....	13
1.	Hospodaření státního rozpočtu.....	14
2.	Příjmy státního rozpočtu	18
3.	Výdaje státního rozpočtu.....	24
IV.	Hospodaření dalších složek veřejných rozpočtů	35
1.	Hospodaření územních rozpočtů.....	36
2.	Hospodaření státních fondů	40
3.	Hospodaření zdravotních pojišťoven	43
V.	Vyhodnocení správnosti vykázaných údajů.....	46
1.	Kontroly NKÚ, jejichž kontrolovaným obdobím byl rok 2022 a předmětem byly také údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu (průběžné finanční audity).....	46
2.	Kontroly NKÚ, jejichž kontrolovaným obdobím byly roky 2020 a 2021 a předmětem byly také údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.....	47
3.	Analytické odsouhlasení údajů rozpočtového hospodaření kapitol za rok 2022 na základě porovnání s podkladovými zdroji z IISSP (sešity G a H).....	47
	Seznam zkratk.....	48
	Příloha č. 1 – Kontrolní akce, jejichž schválené kontrolní závěry byly použity pro stanovisko NKÚ.....	49

Redakční poznámka:

Redakční uzávěrka stanoviska NKÚ k návrhu SZÚ za rok 2022 byla stanovena na 3. 7. 2023.

Materiál je prioritně zaměřen na skutečnosti roku 2022 a hodnocení je provedeno na základě nejaktuálnějších dostupných dat. Ve výjimečných případech mohou být data starší než pro rok 2022.

V materiálu není sjednocen počet desetinných míst, a to z důvodu používání různých zdrojů (některé zdroje uvádějí pouze zaokrouhlená čísla nebo čísla zaokrouhlená na odlišný počet desetinných míst). Dále může v materiálu dojít k drobným odchylkám hodnot z důvodu zaokrouhlování nebo použití různých zdrojů.

I. ÚVODNÍ SLOVO PREZIDENTA

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

loni jsem si na tomto místě přál, abych vás příště nemusel vítat větou o tom, jak byl rok 2022 mimořádný. Bohužel se mé přání nenaplnilo. Dopady války na Ukrajině, energetická krize, nabourané dodavatelské řetězce, nevídaná míra inflace – to vše zásadně ovlivnilo nejen hospodářský výsledek naší země, ale také život jejích obyvatel.

Příjmy státního rozpočtu se od roku 2018 do roku 2022 zvýšily o necelých 16 %, zatímco výdaje vzrostly o 42 %. Rok 2022 k této neblahé bilanci rovněž přispěl. Jistě, část výdajů státu v roce 2022 souvisela s válkou na Ukrajině – konkrétně 22 miliard korun. Nárůst zadlužení ale souvisel převážně s růstem provozních výdajů státu.

Tempo zvyšování veřejného dluhu České republiky bylo mezi roky 2020 a 2022 v EU nejvyšší. Na konci roku 2022 se veřejný dluh ČR přiblížil 3 bilionům korun, přičemž jeho meziroční růst dosáhl více než 430 miliard korun. Výdaje na obsluhu státního dluhu loni činily téměř 50 miliard korun a představovaly tak 14 % ze schodku státního rozpočtu, jenž dosáhl výše 360 miliard korun. Většina ostatních zemí EU přitom své zadlužení dokázala naopak snížit.

Míra nezaměstnanosti byla v evropském srovnání už tradičně rekordně nízká a dosáhla jen 2,2 %. Ani takto vysoká zaměstnanost negenerovala dostatek příjmů pro krytí rostoucích výdajů a jakékoli zhoršení tohoto ukazatele tak v sobě nese riziko dalšího zvyšování veřejného dluhu. Pracující zároveň čelí kvůli růstu cen historicky nejvyššímu snížení reálných mezd, a to téměř o 2,5 tisíce korun měsíčně.

Příjmy státu se loni naopak zvýšily o rekordních 137 miliard korun, a to především díky výraznému inkasu daňových příjmů. Konkrétně na DPH stát loni vybral o téměř 47 miliard korun (15,6 %) více než předloni, a to navzdory poklesu tržeb v maloobchodě o 3,6 %. U daně z příjmů právnických osob inkasoval o 22 miliard korun více než v roce 2021 a vyšší o 42 miliard korun byl i výběr pojistného na sociální zabezpečení včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

V příjmech státu stále existuje prostor pro zlepšení. NKÚ ho spatřuje například v lepším výběru daní – celkový objem daňových nedoplatků se v roce 2022 pohyboval nad 106 miliardami korun. Nabízí se i boj s daňovými úniky především u DPH, případně úprava daňového systému s pomocí inflačních koeficientů tak, aby některé daně kvůli své konstrukci reálně neztrácely na své významnosti.

Stát se potýká s vysokými mandatorními a kvazimandatorními výdaji. Ty mandatorní v roce 2022 poprvé přesáhly bilion korun, když oproti roku 2021 vzrostly o více než 94 miliard korun. Stály za tím především mimořádné valorizace důchodů, kvůli nimž se průměrný starobní důchod v roce 2022 zvýšil o 1 700 korun měsíčně. Dalším důsledkem bylo, že deficit důchodového systému dosáhl za rok 2022 hodnoty 21,5 miliardy korun.

Kromě důchodců lze s nadsázkou za vítěze loňského roku označit i kraje, města a obce. Daňové i nedaňové příjmy územních rozpočtů každoročně rostou, přesto se stále zvyšují i transfery, jež kraje a obce přijímají ze státního rozpočtu. Ke konci roku 2022 tak stav peněžních prostředků na bankovních účtech převýšil hodnotu celkového dluhu územních rozpočtů o téměř 307 miliard korun, tedy více než čtyřnásobně. V tomto stanovisku také poukazujeme například na to, že dotace směřující do krajů nijak nezohledňují rozdíly v jejich rozvinutosti. A přinášíme například i přehled toho, jak se mění, respektive spíše nemění míra podpory podnikatelů v době pocovidové.

Výběr těch nejzajímavějších faktů už nechávám na vás, milé čtenářky a čtenáři.

Miloslav Kala,

prezident Nejvyššího kontrolního úřadu

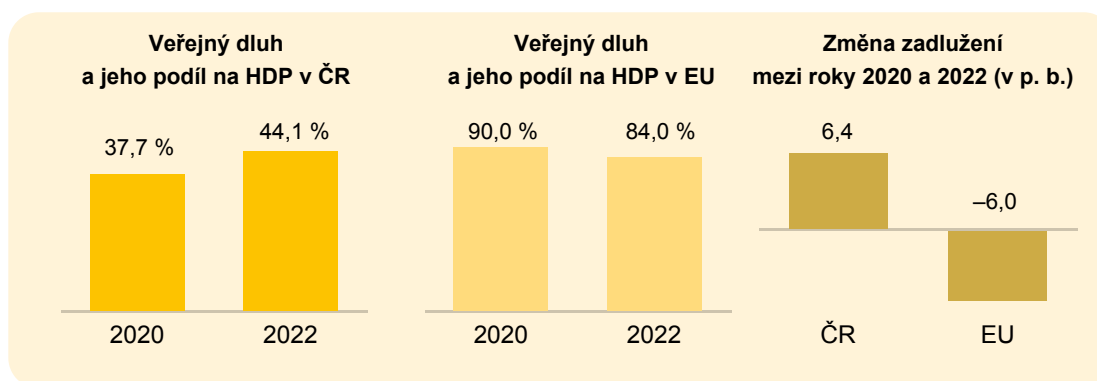
II. HOSPODAŘENÍ VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

V roce 2022 převýšila průměrná měsíční nominální mzda 40 tisíc Kč, avšak z důvodu vysoké inflace klesla průměrná reálná měsíční mzda téměř o 2 500 Kč, což znamenalo nejvyšší pokles reálné mzdy v historii ČR.

	2022	ČR	průměr EU	pořadí ČR v EU
 růst hrubého domácího produktu		2,4 %	3,5 %	sedmá nejnižší
 míra inflace		14,8 %	9,2 %	pátá nejvyšší
 nezaměstnanost		2,2 %	6,2 %	první nejnižší
 veřejný dluh a jeho podíl na HDP		44,1 %	84,0 %	osmá nejnižší

” **ČR nedokáže profitovat z nejnižší nezaměstnanosti v EU, protože ani příjmy z vysoké zaměstnanosti nejsou schopny pokrýt neustále rostoucí výdaje. Udržení nízké nezaměstnanosti tak znamená do budoucna zásadní aspekt pro případné snižování deficitů veřejných rozpočtů.**

Ačkoliv ČR stále patří v rámci EU mezi méně zadlužené země, její postavení se každoročně zhoršuje. V posledních letech byla ČR nejrychleji se zadlužující zemí v EU.

” **Běžné výdaje na provoz státu včetně transferů převyšují vybrané příjmy a způsobují tak výrazný nárůst zadlužování v ČR.**

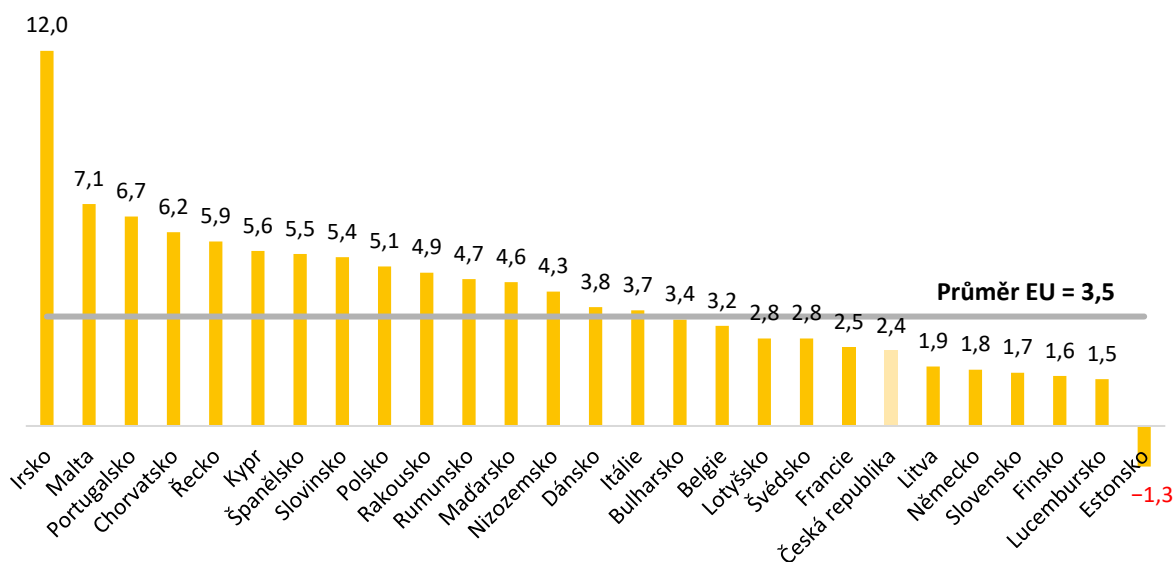

1. EKONOMICKÝ VÝVOJ

V roce 2022 vzrostl výkon ekonomiky České republiky o 2,4 %, což bylo o 1,2 procentního bodu (dále také „p. b.“) méně než v roce 2021. Snahy o zotavení ekonomiky po pandemii covidu-19 byly zpomaleny energetickou krizí, kterou ještě více prohloubil konflikt na Ukrajině a jeho ekonomické dopady. Zvýšená míra nejistoty ohledně dodávek energetických surovin i potravin vyústila ve výrazný nárůst cen těchto komodit na světových trzích. Navzdory negativním okolnostem v prvním pololetí roku 2022 česká ekonomika rostla, k čemuž přispěla především zvýšená investiční aktivita a také saldo zahraničního obchodu. V druhém pololetí se však již naplno projevily vnitřní i vnější nepříznivé vlivy a česká ekonomika se vrátila do mělké (technické) recese, a to i kvůli poklesu soukromé spotřeby z důvodu pesimistických očekávání a snižujícího se reálného disponibilního důchodu domácností.

Z mezinárodního srovnání vyplynulo, že tři čtvrtiny zemí Evropské unie v roce 2022 zaznamenaly vyšší meziroční nárůst hrubého domácího produktu (dále také „HDP“) než Česká republika. ČR vykázala o 1,1 p. b. nižší meziroční růst než průměr EU a zatím se nedokázala vrátit na předkrizové tempo růstu hospodářství z roku 2019, kdy ekonomika rostla tříprocentním tempem.

Graf č. 1: Meziroční změna HDP v zemích EU v roce 2022 (v %)

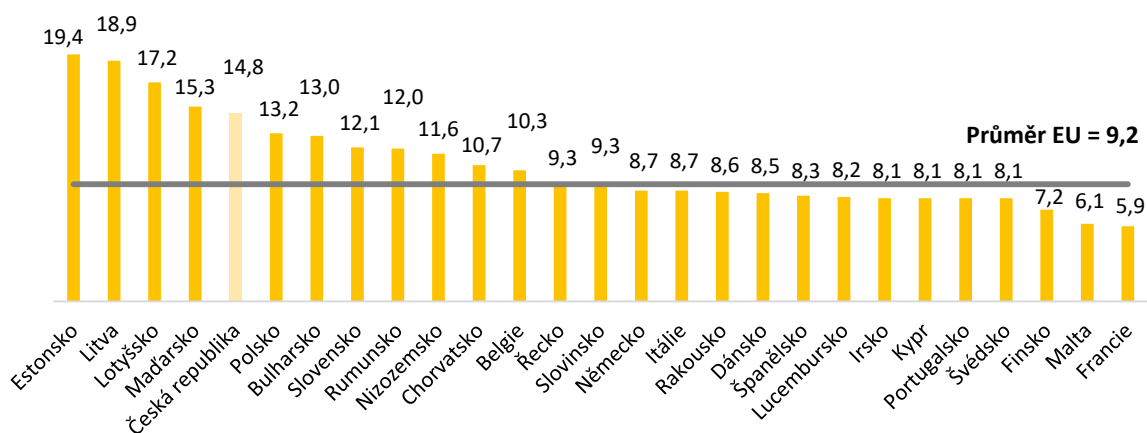

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_GDP_custom_6604782/default/table?lang=en).

Na růstu cenové hladiny zboží a služeb v hospodářství se podílely ceny pohonných hmot, elektrické energie, potravin, ale i dalšího zboží a služeb. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v září, a to 17,8 %. Poté, i díky zásahu vlády v podobě zavedení energetického úsporného tarifu a odpouštění poplatku za obnovitelné zdroje, došlo v závěru roku ke zpomalení tempa růstu cenové hladiny. Průměrná míra inflace měřená na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen dle Eurostatu za rok 2022 v ČR činila 14,8 %, což bylo o 5,6 p. b. více, než činil průměr EU. V rámci EU se jednalo o pátou nejvyšší hodnotu.

OD VZNIKU SAMOSTATNÉ ČESKÉ REPUBLIKY SE JEDNALO O DRUHOU NEJVYŠŠÍ INFLACI VŮBEC. VYŠŠÍ BYLA POUZE V ROCE 1993, KDY PŘESAHOVALA 20 %. TAKTO VYSOKÁ INFLACE VÝZNAMNĚ ZPOMALUJE EKONOMICKÝ RŮST A SNIŽUJE ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ OBYVATEL. VLÁDA BY SE MĚLA SNAŽIT PODNIKNOU PŘEDEVŠÍM SYSTÉMOVÉ FISKÁLNÍ KROKY A ZAMĚŘIT SE VÍCE NA PŘÍČINY INFLACE, ZPŮSOBENÉ MIMO JINÉ VÝDAJOVOU EXPANZÍ, KTERÁ MÁ ZA NÁSLEDEK SCHODKOVÉ HOSPODAŘENÍ A RYCHLE ROSTOUCÍ ZADLUŽOVÁNÍ STÁTU.

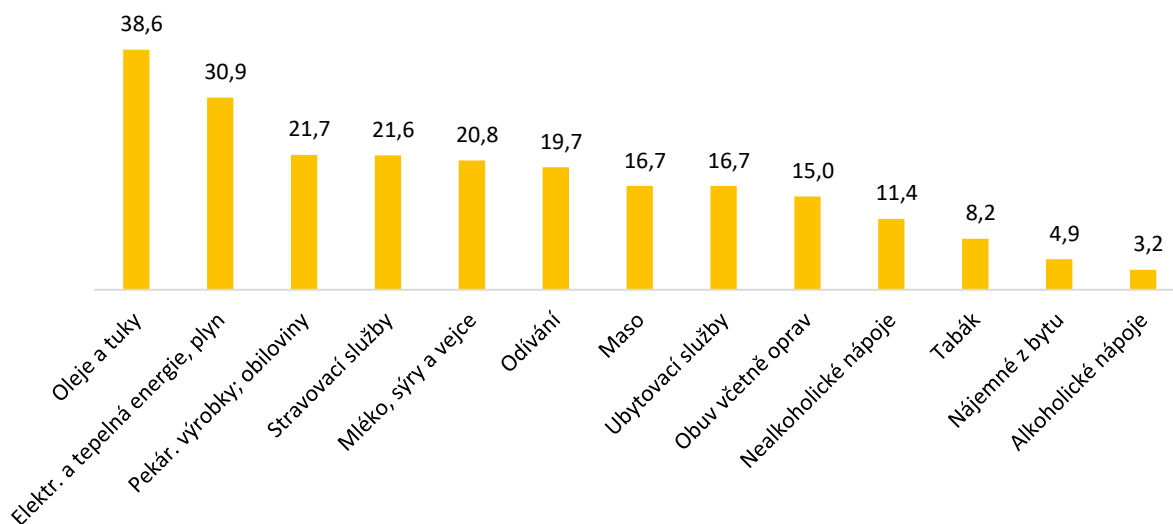
Graf č. 2: Průměrná míra inflace v zemích EU v roce 2022 (v %)

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/PRC_HICP_AIND_custom_6604822/default/table?lang=en).

V následujícím grafu je uveden nárůst spotřebitelských cen vybraných skupin komodit v ČR. Jak je patrné, oproti stejnému období roku 2021 došlo k nejvyššímu nárůstu cen olejů a tuků. K více než třicetiprocentnímu nárůstu cen došlo rovněž v oblasti energií. V souvislosti s růstem cen energií a pohonných hmot mj. zdražily o více než jednu pětinu pekárenské výrobky, mléko, sýry a vejce a také stravovací služby.

Graf č. 3: Nárůst spotřebitelských cen podle klasifikace ECOICOP v prosinci 2022, domácnosti (v %)

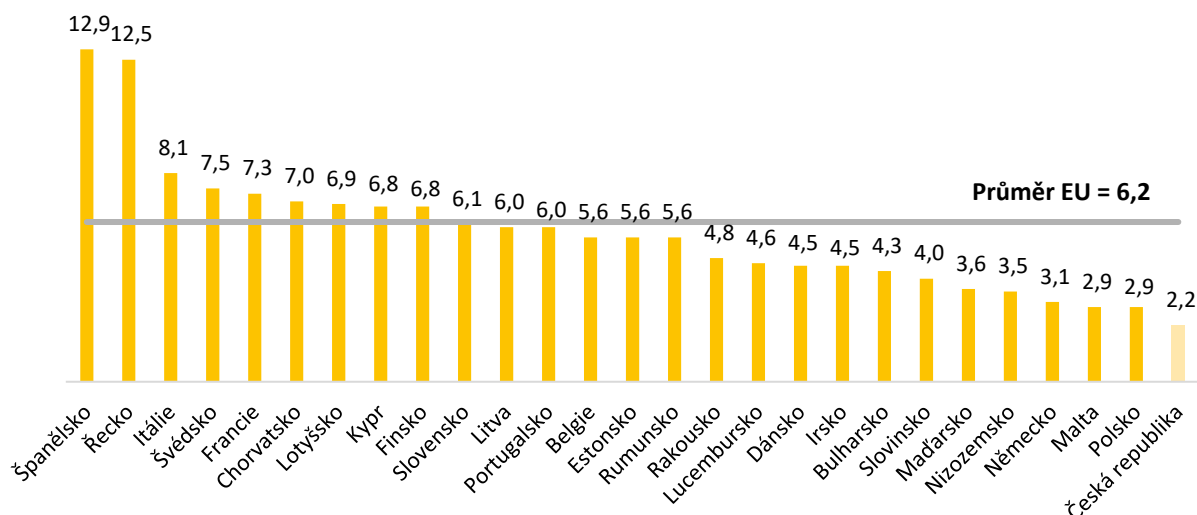

Zdroj: Český statistický úřad (*Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) – podrobné členění – prosinec 2022*).

Pozn.: Klasifikace ECOICOP byla publikována v *Úředním věstníku Evropské unie* jako příloha I. k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/792 ze dne 11. května 2016. Jedná se o evropskou klasifikaci individuální spotřeby podle účelu.

Průměrná míra nezaměstnanosti v ČR v roce 2022 dosáhla 2,2 %, což bylo nejméně v celé Evropské unii. Počet volných pracovních míst nadále převyšoval počet uchazečů o zaměstnání. Trh práce však reaguje na vývoj ekonomiky vždy s určitým zpožděním, a proto se dá, i z důvodu nižší zahraniční poptávky, očekávat v příštích letech mírný nárůst nezaměstnanosti.

Graf č. 4: Míra nezaměstnanosti v zemích EU v roce 2022 (v %)

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en).

I PŘES DLOUHODOBĚ NEJNIŽŠÍ NEZAMĚSTNANOST V EU DOCHÁZÍ V ČR V POSLEDNÍCH LETECH KAŽDOROČNĚ K VÝRAZNÉMU PROHLoubENÍ ZADLUŽENÍ STÁTU. ANI TAKTO VYSOKÁ ZAMĚSTNANOST NEDOKÁŽE GENEROVAT DOSTATEK PŘÍJMŮ PRO KRYTÍ ROSTOUCÍCH VÝDAJŮ. POKUD BY SE V BUDOUČNU PŘIBLÍŽILA VÝŠE NEZAMĚSTNANOSTI V ČR PRŮMĚRNÉ VÝŠI NEZAMĚSTNANOSTI V EU, ZNAMENALO BY TO PRO VEŘEJNÉ ROZPOČTY VÝRAZNÝ VÝPADEK PŘÍJMŮ A NÁRŮST VÝDAJŮ NA VYPLÁCENÍ PODPOR V NEZAMĚSTNANOSTI. DOŠLO BY TAK K DALŠÍMU ZVYŠOVÁNÍ VEŘEJNÉHO DLUHU.

Kvůli nedostatku pracovních sil ve vybraných odvětvích a enormně vysoké inflaci v roce 2022 (ve výši 15,1 %) ještě více zesílily tlaky na růst mezd. Průměrná hrubá měsíční mzda meziročně v nominálním vyjádření vzrostla o 2 450 Kč, tedy o 6,5 %. Růst mezd však výrazně zaostal za nárůstem inflace a reálné mzdy meziročně poklesly o 7,5 %.

Tabulka č. 1: Vývoj hrubé měsíční mzdy a míry inflace v letech 2018–2022 (v Kč, v %)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Průměrná nominální hrubá měsíční mzda	32 051	34 578	36 176	37 903	40 353
Meziroční růst průměrné nominální hrubé měsíční mzdy	8,1 %	7,9 %	4,6 %	4,8 %	6,5 %
Průměrná míra inflace	2,1 %	2,8 %	3,2 %	3,8 %	15,1 %
Podíl výše průměrného starobního důchodu na průměrné mzdě	39 %	39 %	40 %	41 %	45 %

Zdroj: Makroekonomická predikce České republiky – duben 2023, tisková zpráva Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 2. 2023.

Rok 2022 byl poznamenán vysokou mírou inflace, která se ve spojení s mimořádnými valorizacemi důchodů, výhodností odchodů do předčasných penzí a dalšími mimořádnými výdaji (zastropování cen energií, doznívající pandemie covidu-19, podpora Ukrajiny ve válečném konfliktu, podpora uprchlíků z Ukrajiny, vyšší objem vyplacených sociálních podpor) negativním způsobem promítla do výdajů státního rozpočtu, což dále zhoršilo dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. V posledních letech roste podíl výše průměrného důchodu na průměrné mzdě. V roce 2022 činil 45 % a pro rok 2023 počítá Ministerstvo práce

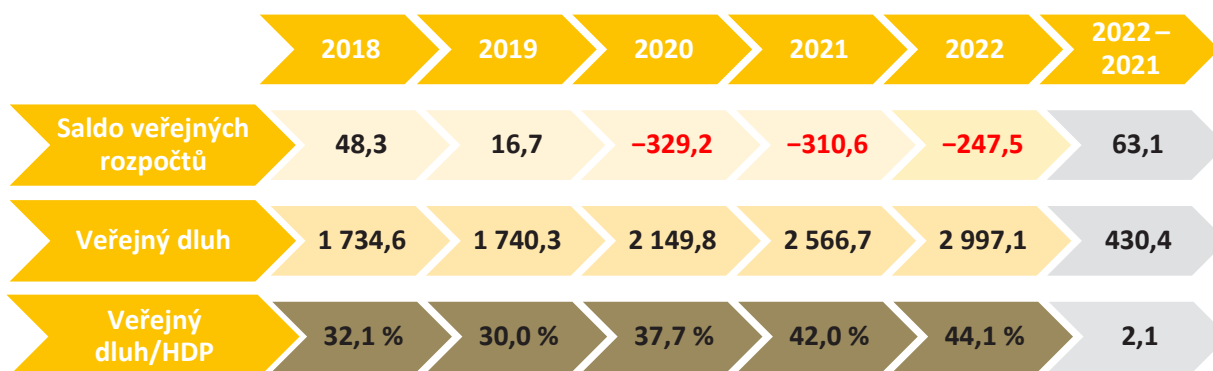
a sociálních věcí s podílem ve výši až 50 %. **Při současném stavu veřejných financí není dlouhodobě udržitelné, aby růst průměrného starobního důchodu výrazněji překonával růst průměrných mezd v ekonomice.**

ROK 2022 ZNAMENAL ZMĚNU TRENDU Z PŘEDCHOZÍCH LET, KDY RŮST PRŮMĚRNÉ HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY PŘEVYŠOVAL ROČNÍ MÍRU INFLACE. PŘES DÁLE ROSTOUCÍ NOMINÁLNÍ MZDU, KTERÁ V PRŮMĚRU PŘEVÝŠILA 40 TISÍC KČ, KLESLA DLE MAKROEKONOMICKÉ PREDIKCE ČESKÉ REPUBLIKY Z DUBNA 2023 REÁLNÁ PRŮMĚRNÁ MZDA MEZIROČNĚ O 2 443 KČ Z DŮVODU ENORMNÍHO NÁRŮSTU CENOVÉ HLADINY, COŽ MIMO JINÉ ZPŮSOBILO MEZIROČNÍ POKLES SPOTŘEBY DOMÁCNOSTÍ O 0,8 %. JEDNALO SE O NEJVÝRAZNĚJŠÍ POKLES REÁLNÝCH MEZD V HISTORII SAMOSTATNÉ ČESKÉ REPUBLIKY. NAVÍC SE OČEKÁVÁ DALŠÍ SNÍŽENÍ PRŮMĚRNÉ REÁLNÉ MĚSÍČNÍ MZDY I PRO ROK 2023, A TO O 2,6 %.

2. VEŘEJNÝ DLUH

Tempo zvyšování veřejného dluhu ČR nabralo v posledních letech na intenzitě. Od roku 2020 bylo v evropském srovnání nejvyšší. Roky 2020 a 2021 byly poznamenány pandemií covidu-19, pro jejíž zvládnutí vláda realizovala na straně příjmů i výdajů opatření, která prohloubila zadlužení veřejných rozpočtů. Rok 2022 z hlediska zadlužení negativně ovlivnily faktory, které spolu více či méně souvisely, jako energetická krize, vysoká inflace a válečný konflikt na Ukrajině. K vysokému růstu zadlužení přispěly rovněž další vlivy či aspekty, které s mimořádnými situacemi nesouvisely (např. zrušení tzv. superhrubé mzdy v roce 2021). Veřejný dluh ČR se kvůli těmto skutečnostem na konci roku 2022 přiblížil k hranici tří bilionů korun. Výši meziroční změny veřejného dluhu České republiky výrazně ovlivňuje saldo státního rozpočtu. V posledních třech letech dosahují deficity státního rozpočtu vysokých hodnot, což se výrazně projevuje ve zvyšování veřejného dluhu. V roce 2022 vzrostl veřejný dluh meziročně o 430,4 mld. Kč a dosáhl 2 997,1 mld. Kč.

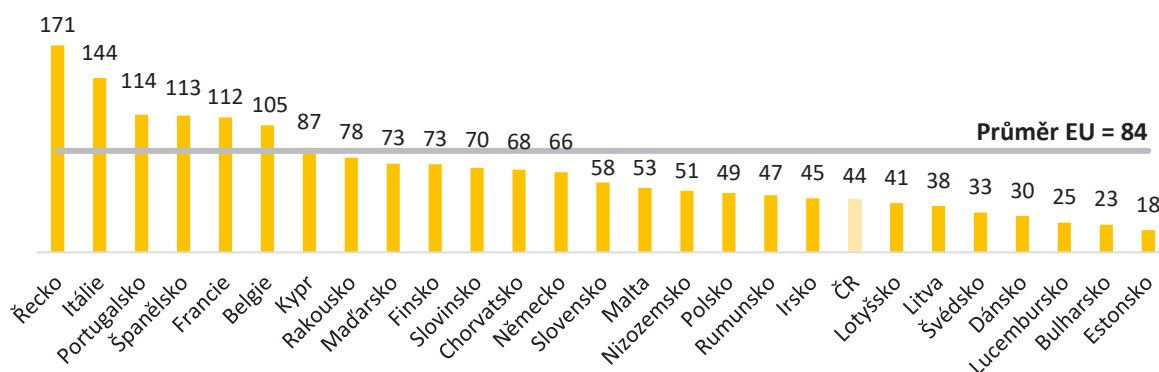
Schéma č. 1: Saldo veřejných rozpočtů, veřejný dluh a jeho podíl na HDP (v mld. Kč, v %, v p. b.)

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10DD_EDPT1_custom_6457813/default/table?lang=en).

Ukazatel veřejného dluhu vůči HDP, který zohledňuje velikost ekonomiky jednotlivých zemí, dosáhl v roce 2022 výše 44,1 % a meziročně vzrostl o 2,1 p. b. V mezinárodním porovnání zůstala ČR mezi méně zadluženými zeměmi EU, avšak každoročně se její postavení zhoršuje. **V roce 2022 vykázalo 7 zemí EU nižší zadlužení než ČR, zatímco o rok dříve 5 zemí a v roce 2020 pouze 3 země.**

Graf č. 5: Veřejný dluh zemí EU ve vztahu k HDP v roce 2022 (v %)

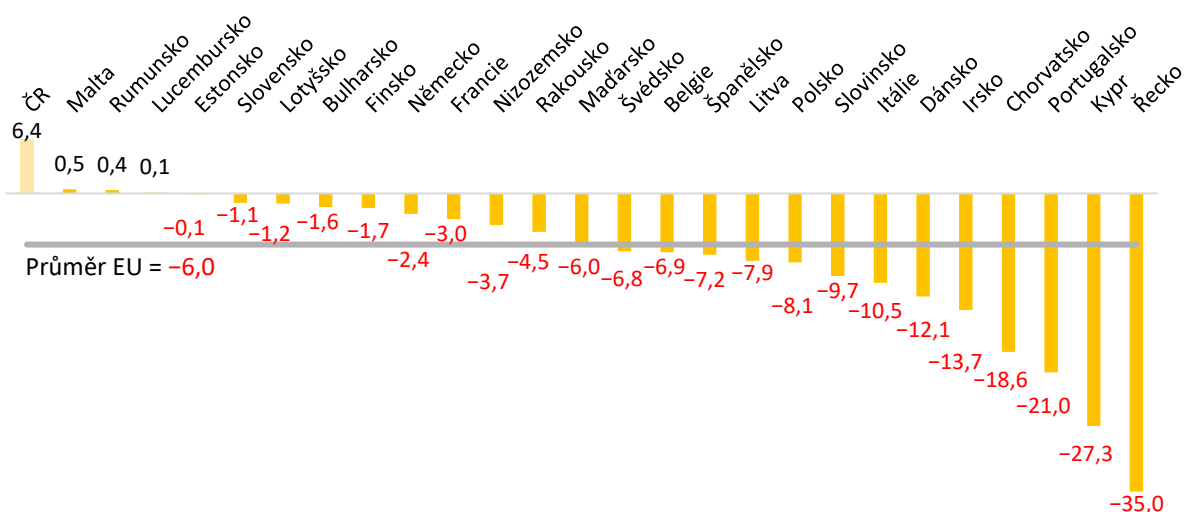

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10DD_EDPT1_custom_6457813/default/table?lang=en).

Podobné mimořádné situace jako ČR řeší i ostatní země EU, proto je alarmující, že většina z nich je na rozdíl od ČR úspěšná ve snaze snižovat své zadlužení a zároveň zvyšovat HDP. Při porovnání výše zadlužení v letech 2020 a 2022 vykázala ČR jasně nejvyšší nárůst. **Mezi roky 2020 a 2022 vzrostl podíl veřejného dluhu ČR ve vztahu k HDP o 6,4 p. b.** Většina ostatních zemí své zadlužení k HDP dokázala naopak snížit, v zemích EU došlo v průměru k poklesu zadlužení o 6 p. b. Kromě ČR své zadlužení navýšily pouze tři země – Malta, Rumunsko a Lucembursko, nicméně výrazně méně než ČR. Důvodem tohoto vývoje jsou každoročně vysoké deficity státního rozpočtu v posledních letech.

VÝRAZNÝ NÁRŮST ZADLUŽENÍ V ČR JE ZPŮSOBEN PŘEVÁŽNĚ BĚŽNÝMI VÝDAJÍ SOUTVISEJÍCÍMI S PROVOZEM STÁTU (VČETNĚ TRANSFERŮ), NA KTERÉ NESTAČÍ VYBRANÉ PŘÍJMY, NIKOLIV VÝZNAMNOU INVESTIČNÍ AKTIVITOU, KTERÁ BY POMOHLA ŘEŠIT PROBLÉMOVÉ OBLASTI VEŘEJNÉHO ŽIVOTA A PODPOŘILA BUDOUCÍ EKONOMICKÝ VÝVOJ, NAPŘ. VYSOKORYCHLOSTNÍ ŽELEZNICE, DÁLNIČNÍ SÍŤ, DŮCHODOVÝ SYSTÉM, DIGITALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY.

Graf č. 6: Změna zadlužení mezi roky 2020 a 2022 (v p. b.)

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10DD_EDPT1_custom_6457813/default/table?lang=en).

PO DVOU LETECH PANDEMIE SE OČEKÁVALO, ŽE V ROCE 2022 DOJDE V ČR K VÝRAZNÉMU EKONOMICKÉMU OŽIVENÍ. V PRŮBĚHU ROKU VŠAK NABYLY NA VÝZNAMU NĚKTERÉ STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY (PROBLÉMY V DODAVATELSKÝCH ŘETĚZCÍCH, INFLACE) A K NIM SE PŘIDALY PROBLÉMY NOVÉ (VÁLEČNÝ KONFLIKT NA UKRAJINĚ). MEZINÁRODNÍ POROVNÁNÍ ZEMÍ EU Z POHLEDU RŮSTU HDP, INFLACE ČI ZADLUŽENÍ UKAZUJE, ŽE ČR SE S TĚMITO PROBLÉMY NEUMÍ VYPOŘÁDAT TAK DOBŘE JAKO OSTATNÍ ZEMĚ EU.

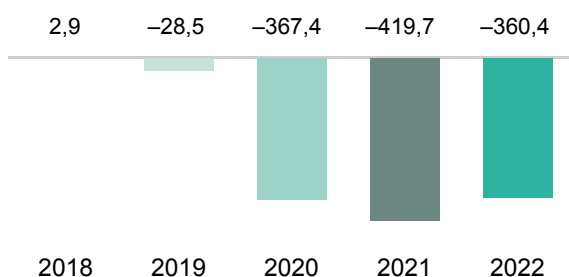
III. STÁTNÍ ROZPOČET

V posledních čtyřech letech převyšuje růst výdajů o 26 procentních bodů růst příjmů, což je hlavním důvodem vysokých schodků státního rozpočtu.

Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

	2018	2019	2020	2021	2022	změna 2018–2022
Příjmy	1 403,9	1 523,2	1 475,5	1 487,2	1 624,4	↑ 15,7 %
Výdaje	1 401,0	1 551,7	1 842,9	1 906,9	1 984,8	↑ 41,7 %

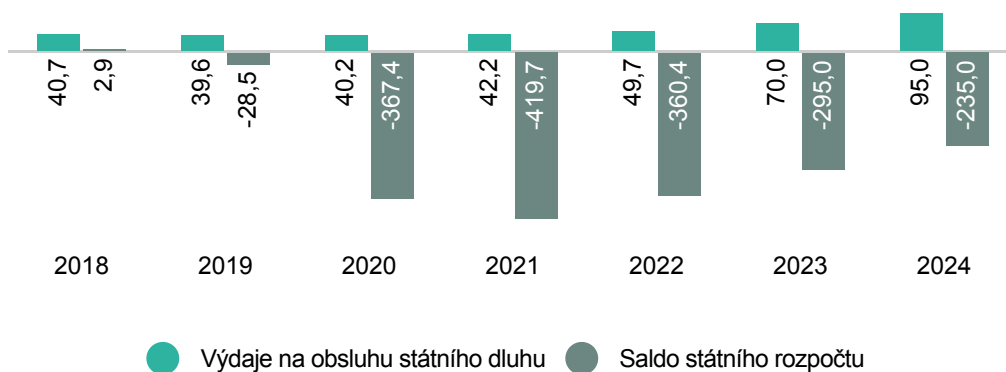
Saldo státního rozpočtu v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

” Za rok 2022 byl vykázán třetí nejhorší výsledek hospodaření státního rozpočtu v historii ČR.

Kvůli rostoucímu zadlužování výdaje na obsluhu státního dluhu samy o sobě znesnadňují snižování každoročních deficitů státního rozpočtu.

Výdaje na obsluhu státního dluhu (v mld. Kč)

” Zatímco v roce 2022 činil podíl výdajů na obsluhu státního dluhu na deficitu státního rozpočtu necelých 14 %, v roce 2024 se tento podíl očekává vyšší než 40 %.

1. HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU

Zákon o státním rozpočtu¹, který stanovil pro rok 2022 příjmy ve výši 1 613,2 mld. Kč, výdaje ve výši 1 893,2 mld. Kč a deficit ve výši 280,0 mld. Kč, byl schválen 10. března 2022. Před nabytím účinnosti tohoto zákona hospodařila Česká republika v tzv. rozpočtovém provizoriu.² Do nezbytných, a vládou avizovaných, snah o konsolidaci veřejných financí se v průběhu roku 2022 významně promítlo vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině, které vyvolalo potřebu dodatečných výdajů, ať už na humanitární či vojenskou podporu Ukrajiny, nebo na zmírnění dopadů vysoké inflace v souvislosti s růstem cen energií, pohonných hmot a potravin. Kvůli tomuto neočekávanému vývoji byla vládou předložena a dne 18. 10. 2022, i přes prezidentské veto, schválena Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR novela zákona o státním rozpočtu³, která navýšila příjmy o 65 mld. Kč a výdaje o 160 mld. Kč, čímž došlo k prohloubení navrhovaného schodku o 95 mld. Kč na 375 mld. Kč. Změny v základních parametrech rozpočtu, které novela zákona o státním rozpočtu přinesla, jsou uvedeny v následujícím schématu.

Schéma č. 2: Změny v základních parametrech státního rozpočtu na rok 2022 (v mld. Kč)

	Původní zákon o státním rozpočtu		Novela zákona o státním rozpočtu
Příjmy	1 613,24	65,01	1 678,25
Daňové příjmy	1 360,02	50,60	1 410,62
Ostatní příjmy	253,22	14,41	267,63
Výdaje	1 893,24	160,01	2 053,25
Běžné výdaje	1 688,96	149,12	1 838,08
Kapitálové výdaje	204,28	10,89	215,17
Saldo	-280,00	95,00	-375,00

Zdroj: informační portál MONITOR.

Novelou byl posílen rozpočet daňových příjmů, a to z důvodu vyššího očekávaného výběru daně z přidané hodnoty (vlivem vysoké inflace) i z důvodu vyššího výběru pojistného na sociální zabezpečení v souvislosti s přetrvávající nízkou nezaměstnaností a zaměstnáváním občanů Ukrajiny. O 11 mld. Kč se zvýšil odhad příjmů z dividend, zejména pak od společnosti ČEZ, a. s. Rozpočet příjmů byl snížen u spotřební daně z pohonných hmot a klesl také odhad příjmů v kapitole 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* kvůli nižšímu zájmu o očkování vakcínou proti covidu-19, kterou na základě dohody mezi Evropskou komisí s výrobcí vakcín muselo ministerstvo uhradit ze státního rozpočtu a očekávalo, že vynaložené prostředky poté obdrží od zdravotních pojišťoven. Vyšší rozpočtované výdaje reagovaly především na potřebu kompenzace negativních dopadů válečného konfliktu na Ukrajině. **V roce 2022 činily celkové výdaje související s válečným konfliktem na Ukrajině 21,9 mld. Kč.** Na pomoc s vysokými cenami energií byl schválen úsporný energetický tarif pro domácnosti a zavedeny dotace jako pomoc podnikatelům. Další prostředky byly alokovány na humanitární dávky. Počítalo se také s prostředky navíc na historicky první nákup zemního plynu do státních hmotných rezerv a také na druhou mimořádnou valorizaci důchodů.

1 Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 (účinnost od 19. 3. 2022).

2 Kapitoly státního rozpočtu mohly měsíčně čerpat prostředky pouze v takové výši, která nepřekročila jednu dvanáctinu celkových výdajů kapitoly stanovených zákonem o státním rozpočtu na rok 2021. Dále nemohly využívat mimorozpočtové zdroje ani nároky z nespotebovaných výdajů.

3 Zákon č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 (účinnost od 19. 11. 2022).

KROMĚ MARGINÁLNÍHO SNÍŽENÍ VÝDAJŮ V KAPITOLE 301 – KANCELÁŘ PREZIDENTA REPUBLIKY O 30,0 MIL. KČ NEBYLY V RÁMCI NOVELY ZÁKONA O STÁTNÍM ROZPOČTU VE VÝDAJÍCH STÁTNÍHO ROZPOČTU REALIZOVÁNY ŽÁDNÉ DALŠÍ ÚSPORY PROSTŘEDKŮ. VLÁDA TAK V ROCE 2022 REAGOVALA NA NEPŘÍZIVOU HOSPODÁŘSKOU SITUACI POUZE EXPANZIVNÍ ROZPOČTOVOU POLITIKOU.

Tabulka č. 2: Hlavní příjmové a výdajové změny plynoucí z novely zákona o státním rozpočtu (v mld. Kč)

Příjmy	Změna	Výdaje	Změna
Daň z přidané hodnoty	+25,2	Dotační program pro podnikatele na pomoc s vysokými cenami energií	+30,0
Prostředky z dividend	+11,0	Pomoc domácnostem s vysokými cenami energií	+18,5
Daň z příjmů fyzických osob	+10,2	Nemocenské pojištění, sociální dávky a podpora v nezaměstnanosti	+12,2
Daň z příjmů právnických osob	+9,2	Humanitární dávka včetně mimořádné okamžité pomoci	+10,0
Pojistné na SZ a SPZ	+9,0	Nákup zemního plynu do státních hmotných rezerv	+8,5
Příjmy ze státních podniků	+4,0	Jednorázový příspěvek na dítě	+8,0
Příjmy Ministerstva zdravotnictví	-4,9	Druhá mimořádná valorizace penzí	+7,8
Snížení spotřební daně z pohonných hmot	-3,8	Odpuštění poplatků za obnovitelné zdroje energií	+6,6
		Platba za státní pojištěnce	+5,2
		Kompensace výpadku příjmů SFDI	+5,0
		Obsluha státního dluhu	+4,0
Celková změna	65,01	Celková změna	160,01

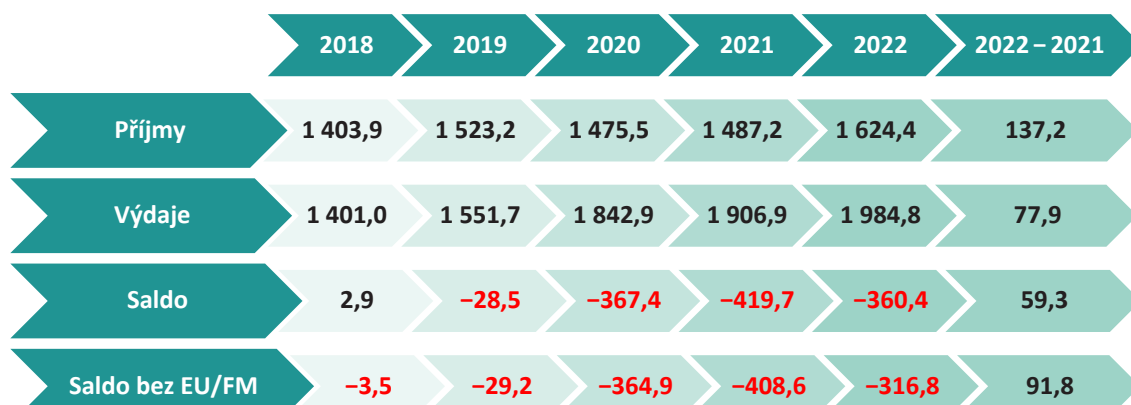
Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Pozn.: SZ – sociální zabezpečení, SPZ – státní politika zaměstnanosti, SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury.

Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2022 dosáhly 1 624,4 mld. Kč a celkové výdaje byly čerpány ve výši 1 984,8 mld. Kč. Příjmy zaostaly za svým novelizovaným rozpočtem o 53,8 mld. Kč, meziročně však zaznamenaly nárůst o 9,2 %. Novelizovaný rozpočet výdajů zůstal nedočerpán o 68,4 mld. Kč (přes meziroční nárůst výdajů o 4,1 %), a to především z důvodu nižší spoluúčasti na programech Evropské unie a finančních mechanismech (dále také „EU/FM“) a také z důvodu nízkých vyplacených kompenzací podnikům v energeticky náročných odvětvích. **Hospodaření státního rozpočtu skončilo v roce 2022 deficitem ve výši 360,4 mld. Kč, což bylo o 14,6 mld. Kč méně, než očekával novelizovaný rozpočet.**

Tok prostředků z EU/FM měl v roce 2022 na rozpočet negativní dopad. Zpoždění příjmů z EU/FM za předfinancovanými výdaji činilo 43,6 mld. Kč a bylo způsobeno jak nulovými finančními toky u programů *Národního plánu obnovy*, tak pomalým rozjezdem programového období 2021–2027.

Schéma č. 3: Příjmy, výdaje a saldo státního rozpočtu v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

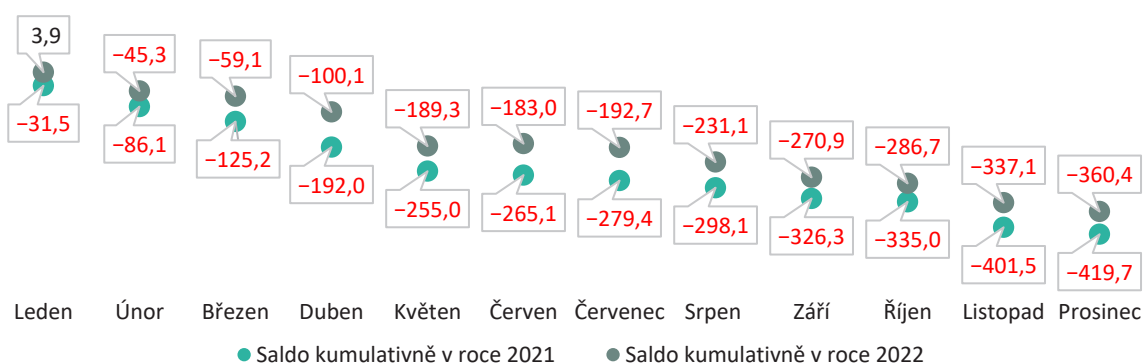
Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

VÝDAJOVOU STRANU STÁTNÍHO ROZPOČTU KROMĚ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH NA KOMPENZACI CEN ENERGIÍ A VÝDAJŮ SOUVISEJÍCÍCH S VÁLEČNÝM KONFLIKTEM NA UKRAJINĚ VÝZNAMNĚ ZATÍŽILY I DVĚ MIMOŘÁDNÉ VALORIZACE DŮCHODŮ DLE ZÁKONA⁴. NAVÍC NEBYLY VE VÝDAJÍCH NALEZENY ŽÁDNÉ ZÁSADNÍ ÚSPORY, COŽ SPOLEČNĚ S TÍM, ŽE V ROCE 2022 NEDOŠLO K DOSAŽENÍ OČEKÁVANÝCH PŘÍJMŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU, VYÚSTILO V TŘETÍ NEJHORŠÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU V HISTORII.

PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU SE OD ROKU 2018 DO ROKU 2022 ZVÝŠILY O NECELÝCH 16 %, ZATÍMCO VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZROSTLY O TĚMĚŘ 42 %. CELKOVÝ ROZDÍL MEZI VYNALOŽENÝMI VÝDAJI A INKASOVANÝMI PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU ZA OBDOBÍ 2018–2022 ČINIL 1 173,1 MLD. KČ. PŘÍJMY TAK ZDALEKA NESTAČÍ POKRÝVAT RYCHLE NARŮSTAJÍCÍ VÝDAJE A STÁT TAK SVŮJ PROVOZ MUSÍ FINANCOVAT NA DLUH.

Následující graf ukazuje, jak se vyvíjelo saldo státního rozpočtu v jednotlivých měsících loňského roku v porovnání s rokem předchozím. Kromě měsíce ledna a v nekumulativním vyjádření také června, kdy byl díky vyššímu než očekávanému inkasu daně z příjmů právnických osob a také vyššímu výběru DPH (v důsledku vysoké inflace) zaznamenán přebytek 6,3 mld. Kč, se měsíční saldo nacházelo v deficitu.

Graf č. 7: Vývoj salda státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2021–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

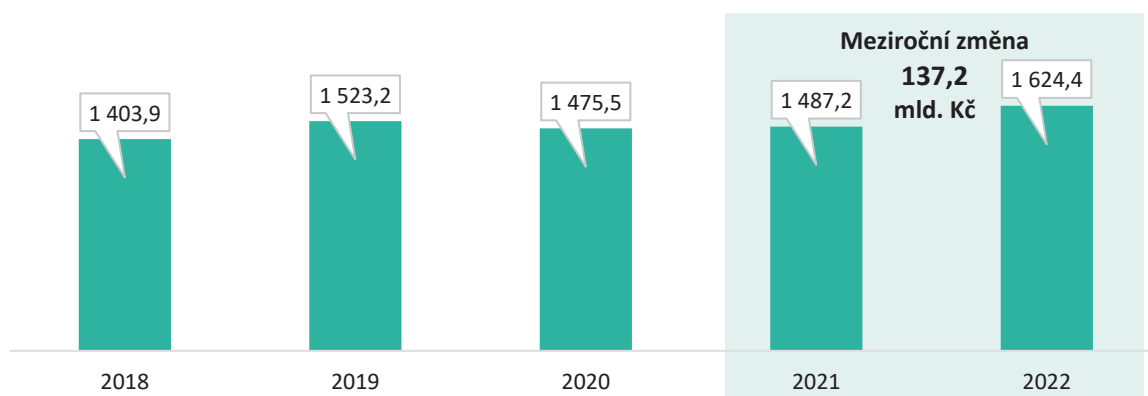
4 Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

I S OHLEDEM NA TĚŽKO PŘEDVÍDATELNOU MEZINÁRODNÍ SITUACI BY SE MĚLA VLÁDA VYVAROVAT PROHLUBOVÁNÍ STRUKTURÁLNÍHO DEFICITU A POKUSIT SE VYROVNAT NESOULAD MEZI PŘÍJMY A VÝDAJI NAPŘ. SNÍŽENÍM VÝDAJŮ, KTERÉ V DANOU CHVÍLI NEVYHODNOTÍ JAKO BEZPODMÍNEČNĚ NUTNÉ. PLOŠNÁ OPATŘENÍ VLÁDY (POMOC DOMÁCNOSTEM S VYSOKÝMI CENAMI ENERGIÍ, JEDNORÁZOVÝ PŘÍSPĚVEK NA DÍTĚ) JSOU SICE RYCHLOU POMOCÍ VŠEM BEZ ROZDÍLU, AVŠAK ZA CENU VÝRAZNÉHO PROHLoubENÍ DEFICITU STÁTNÍHO ROZPOČTU. STÁTU SE STÁLE NEDAŘÍ PŘIJÍMAT CÍLENÁ OPATŘENÍ, KTERÁ POMOHOU SLOŽITOU SITUACI ZVLÁDNOUT ZEJMÉNA TĚM, KTERÍ SE BEZ POMOCI NEOBEJDOU.

2. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU

Očekávaný vývoj obnovování ekonomické aktivity firem a zvyšování spotřeby domácností po odeznění pandemie covidu-19 ovlivňovala již od začátku roku 2022 nová krize v podobě výrazného růstu cen energetických komodit. Válečný konflikt, který vypukl na Ukrajině na konci měsíce února, prohloubil následně růst cen paliv a ohrozil bezpečnost dodávek energií v celé EU. Prudce rostoucí cenová hladina zboží a služeb ve všech segmentech ekonomiky se promítla i do vyššího plnění příjmů státního rozpočtu za rok 2022, než jak předpokládal původní v březnu schválený rozpočet příjmů podle zákona č. 57/2022 Sb.⁵

Graf č. 8: Plnění příjmů státního rozpočtu (v mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

Celkové příjmy dosáhly 1 624,4 mld. Kč a meziročně se zvýšily o rekordních 137,2 mld. Kč. Ve srovnání s rozpočtem příjmů schváleným v říjnu 2022 ve výši 1 678,3 mld. Kč⁶ ovšem nebyly celkové příjmy státního rozpočtu naplněny o 53,8 mld. Kč. Hlavním důvodem bylo výrazné nenaplnění očekávaných příjmů z rozpočtu EU oproti schválenému rozpočtu o 76,4 mld. Kč. Jednalo se zejména o celkové zpoždění zahájení realizace opatření v rámci *Národního plánu obnovy* a prvního termínu předložení žádosti o platbu až na konci roku 2022.

Tabulka č. 3: Plnění příjmů státního rozpočtu dle jednotlivých tříd (v mld. Kč)

Třída příjmů	2021	2022	Meziroční změna
Daňové příjmy	1 294,91	1 427,35	132,44
Nedaňové příjmy	33,08	31,81	-1,27
Kapitálové příjmy	18,46	19,41	0,94
Přijaté transfery	140,78	145,84	5,06

Zdroj: informační portál MONITOR.

Plnění příjmů státního rozpočtu bylo ovlivněno především výrazným inkasem daňových příjmů, které bylo meziročně vyšší o 132,4 mld. Kč. Mírný meziroční pokles nedaňových příjmů ve výši 1,3 mld. Kč souvisel s odlišnou srovnávací základnou roku 2021, ve kterém se realizoval mimořádný výnos z aukce kmitočtů pro rychlé mobilní sítě 5G v objemu 5,6 mld. Kč a také se uskutečnily refundace peněžních prostředků od zdravotních pojišťoven ve výši 5,7 mld. Kč za očkovací látky. Naopak v roce 2022 se v rámci nedaňových příjmů zvýšily odvody zisků ze státních podniků o 4,4 mld. Kč a příjmy z úroků o 1,7 mld. Kč. Pozitivní vliv na inkaso nedaňových příjmů mělo i nově platné rozhodnutí Rady⁷, kterým se zvýšil podíl státního rozpočtu na sdíleném příjmu ze cla. **Kapitálové příjmy dosáhly mírného meziročního růstu ve**

5 Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

6 Zákon č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

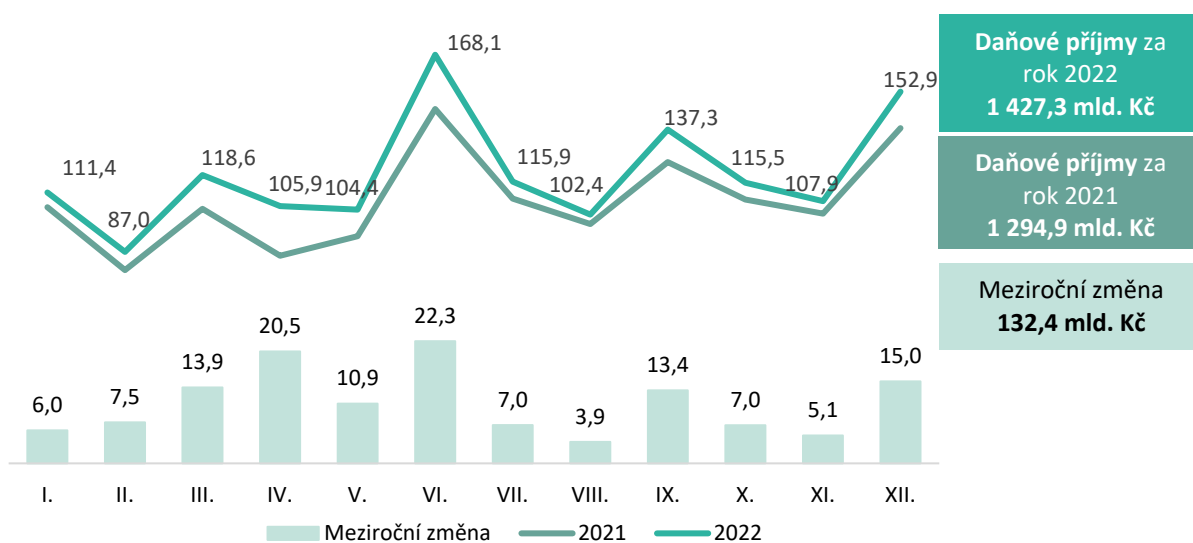
7 Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020, o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom.

výši **0,9 mld. Kč**, na čemž se plně podílely příjmy z prodeje emisních povolenek. **Obdobně si udržely meziroční růst (o 5,1 mld. Kč) i přijaté transfery**, přispěl k tomu zejména převod prostředků z privatizačního účtu ve výši 24,0 mld. Kč po zrušeném Fondu národního majetku ČR do kapitoly 398 – *Všeobecná pokladní správa* (meziročně vyšší o 14,0 mld. Kč). Naopak přijaté prostředky z EU/FM ve výši 117,5 mld. Kč určené prvotně na operační programy v rámci PO14+, PO21+ včetně *Národního plánu obnovy* byly meziročně o 8,8 mld. Kč nižší a současně nejnížší od roku 2017. K tomuto vývoji přispěl relativně silný kurz koruny.

Plnění daňových příjmů v roce 2022 ve výši 1 427,3 mld. Kč tvořilo cca 88 % celkových příjmů státního rozpočtu a průběžně se zvyšovalo v každém kalendářním měsíci. Největší meziroční změny se týkaly měsíců duben a červen, ve kterých probíhalo zúčtování čtvrtletních plateb daně z přidané hodnoty a záloh daně z příjmů právnických osob včetně ročního vyrovnání daně.

Graf č. 9: Inkaso daňových příjmů v jednotlivých kalendářních měsících (mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ziskovost právnických osob za rok 2021 se promítla do celkově meziročně vyššího výběru daně z příjmů právnických osob v roce 2022 o 22,4 mld. Kč a ovlivnila i stanovení vyšších záloh pro následující období. Důležitou roli pro vývoj plnění příjmů státního rozpočtu sehrála od počátku roku nastupující inflace. I přes celkový meziroční pokles tržeb v maloobchodě o 3,6 % došlo k výraznému navýšení inkasa DPH, jež bylo meziročně vyšší o 46,7 mld. Kč, tedy o cca 15,6 %. Výběr DPH tedy jen lehce překonal průměrnou roční míru inflace⁸. Důvodem byla skutečnost, že domácnosti se potýkaly s velkou mírou nejistoty a navzdory růstu HDP spíše šetřily. K vyššímu výběru pojistného vč. příspěvku na státní politiku zaměstnanosti o 42,2 mld. Kč přispěl zejména růst objemu mezd a platů, a to především v soukromém sektoru, a dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.

Tabulka č. 4: Meziroční srovnání inkasa daňových příjmů státního rozpočtu (v mld. Kč)

	Daň z přidané hodnoty	Spotřební daně včetně energetických daní	Daň z příjmů právnických osob	Daň z příjmů fyzických osob	Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	Daň z hazardních her	Ostatní daně a poplatky
2021	298,5	150,1	129,1	109,1	595,5	6,1	6,5
2022	345,2	153,5	151,5	123,6	637,7	8,0	7,8
Meziroční změna	46,7	3,3	22,4	14,6	42,2	1,9	1,3

Zdroj: informační portál MONITOR.

Pozn.: SZ – sociální zabezpečení, SPZ – státní politika zaměstnanosti.

Jedinou daní, u které došlo k výraznému meziročnímu poklesu inkasa o 3,1 mld. Kč, byla spotřební daň z minerálních olejů. S ohledem na mimořádnou ekonomickou situaci (vysoký růst cen pohonných hmot na trzích) vyvolanou válečným konfliktem na Ukrajině bylo přijato původně krátkodobé opatření v podobě zákona č. 131/2022 Sb.⁹, kterým byla snížena sazba spotřební daně z benzínu a motorové nafty pro období červen až září 2022, což mělo dle Ministerstva financí negativní dopad na inkaso této daně ve výši cca 4 mld. Kč. Zákonem č. 286/2022 Sb.¹⁰ byla prodloužena účinnost snížené sazby spotřební daně z motorové nafty do konce roku 2023, což dle odhadu Ministerstva financí dále snížilo inkaso o další cca 2 mld. Kč pro měsíce říjen až prosinec 2022. Vláda dne 4. 5. 2023 usnesením č. 327 schválila novelu zákona o spotřebních daních¹¹, díky které dojde k návratu sazby spotřební daně z motorové nafty na původní výši 9,95 Kč za litr, a to s účinností od prvního dne měsíce po vyhlášení zákona. NKÚ v této souvislosti upozorňuje, že prodloužení doby účinnosti snížené sazby spotřební daně o více než rok nemohlo odpovídajícím způsobem zohlednit skutečný vývoj cen pohonných hmot v následujícím období. Již v průběhu měsíce listopadu 2022 došlo k postupnému poklesu spotřebitelských cen motorové nafty a na konci roku 2022 její cena byla jen nepatrně vyšší než na začátku válečného konfliktu na Ukrajině, resp. hluboko pod nejvyšší cenou z měsíce března a z přelomu června a července roku 2022¹².

NAVAZUJÍCÍ ZÁKONNÁ ÚPRAVA PRODLUŽUJÍCÍ ÚČINNOST SNÍŽENÉ SAZBY SPOTŘEBNÍ DANĚ Z MOTOROVÉ NAFTY (ČASOVĚ NEPŘÍMĚŘENÁ PODPORA) MÁ STEJNÝ NEGATIVNÍ ÚČINEK JAKO NĚKTERÁ DŘÍVE SCHVÁLENÁ OPATŘENÍ V DOBĚ PANDEMIE COVIDU-19 NA PODPORU PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ, KDY DOCHÁZELO K NEEFEKTIVNÍMU ZACÍLENÍ VLÁDNÍCH KOMPENZACÍ.

V souvislosti s vládními kompenzacemi upozornil NKÚ v KA č. 22/07¹³ např. na to, že ačkoli vyplacení kompenzačního bonusu splnilo účel podpořit subjekty zasažené pandemií covidu-19, tak v některých případech došlo ke zneužití této podpory. NKÚ na základě analýzy dat z přiznání získaných od Generálního finančního ředitelství zjistil, že u 1 490 subjektů, které obdržely kompenzační bonus v roce 2020 v celkové výši 39,2 mil. Kč, existuje riziko, že tyto subjekty neměly nárok na kompenzační bonus a že zahájily podnikatelskou činnost s prioritním cílem čerpat peněžní prostředky kompenzačního bonusu. U 46 subjektů vyhodnotil toto riziko jako významné. Zjištění NKÚ tak představuje podnět pro Finanční správu ČR k následnému prověření oprávněnosti nároku na kompenzační bonus u těchto subjektů.

V předkládaných návrzích směřujících ke zvýšení příjmů státního rozpočtu převládaly od počátku návrhy úprav v podobě zvýšení některých daňových sazeb u vybraných daní a zrušení daňových výjimek, které snižují základ daně z příjmů. NKÚ dlouhodobě ve svých stanoviscích¹⁴ upozorňoval na konkrétní oblasti správy daňových příjmů a pojistného, kde Česká republika nemá dostatečně zajištěn efektivní výběr daní (zjednodušení daňových předpisů, administrativní zátěž správců a daňových subjektů, systém kontroly, informační technologie odpovídající řízení moderní veřejné správy).

9 Zákon č. 131/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

10 Zákon č. 286/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

11 K 3. 7. 2023 se tato novela nacházela v PSP ČR před 3. čtením (sněmovní tisk č. 444/0).

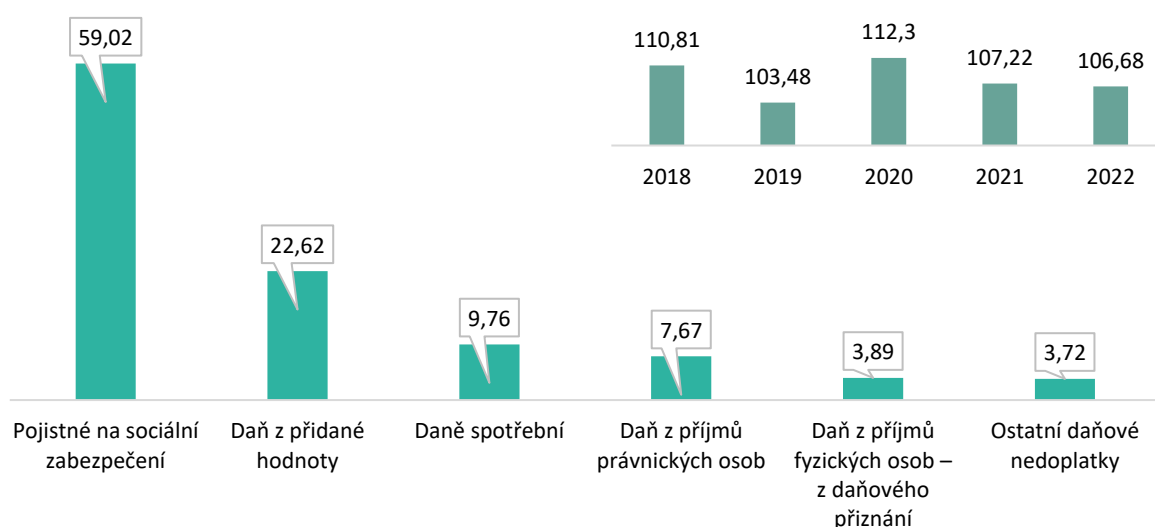
12 Český statistický úřad – *Ceny pohonných hmot v roce 2022*, viz: <https://www.czso.cz/csu/xj/ceny-pohonných-hmot-v-roce-2022>.

13 KA č. 22/07 – *Peněžní prostředky státu určené na kompenzační bonus v souvislosti s opatřeními ke zmírnění důsledků pandemie onemocnění covid-19* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2023 *Věstníku NKÚ*).

14 Stanoviska NKÚ k návrhům státních závěrečných účtů za roky 2019–2021.

Jedním z problémů v oblasti příjmů státního rozpočtu jsou daňové nedoplatky. Jejich celkový objem se dlouhodobě pohybuje nad 100 mld. Kč. V případě nedoplatků na pojistném na sociální zabezpečení evidovaných v roce 2022 ve výši 59 mld. Kč se jedná o nezanedbatelný objem prostředků, který negativně ovlivňuje celkové saldo důchodového systému. Ačkoliv se u vymáhání daňových nedoplatků jedná o náročný a dlouhodobý proces, jenž se ve větší míře týká exekučního řízení, přihlašování pohledávek a uplatňování v konkursních nebo insolvenčních řízeních, je i tak nutné upozornit na skutečnost, že se nedaří kumulovaný objem daňových nedoplatků významně snižovat a tím získávat chybějící peněžní prostředky.

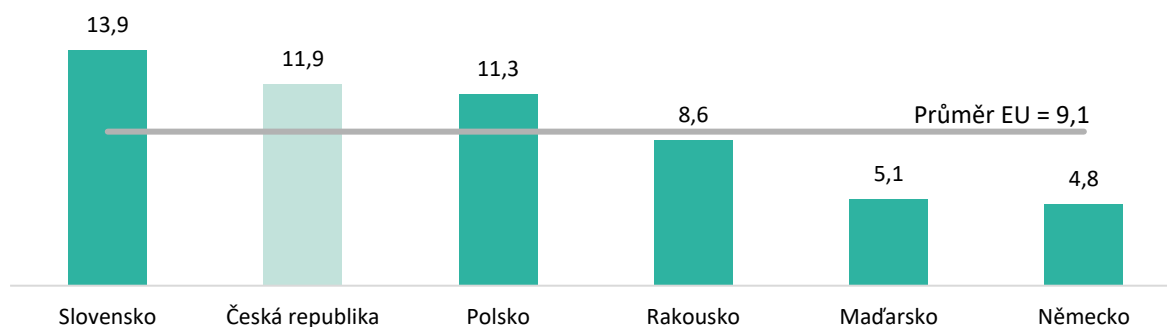
Graf č. 10: Přehled evidovaných daňových nedoplatků za rok 2022 a vývoj daňových nedoplatků letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Další možnost pro získání případných příjmů do státního rozpočtu představuje snížení daňových úniků spojených s výběrem DPH. Přestože vlivem vysoké inflace došlo v roce 2022 k výraznému meziročnímu zvýšení inkasa DPH, má Česká republika oproti vyspělým ekonomikám států EU stále vyšší mezeru ve výběru DPH (VAT Gap). Dle poslední publikované zprávy¹⁵ Evropské komise snížila v roce 2020 Česká republika úroveň mezery ve výběru daně z přidané hodnoty na 11,9 %, tj. 57,3 mld. Kč. Přesto v porovnání s Německem, Rakouskem a státy Visegrádské skupiny měla Česká republika stále druhou nejvyšší úroveň mezery ve výběru DPH a zároveň zaostávala za průměrem EU, který činil 9,1 %. Pokud by se Česká republika měla dostat na unijní průměr, musela by snížit daňovou mezeru ve výběru DPH o cca 13,5 mld. Kč.

Graf č. 11: Výše mezery ve výběru DPH ve vybraných zemích EU (v %)

Zdroj: VAT Gap in the EU – Report 2022 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/030df522-7452-11ed-9887-01aa75ed71a1>).

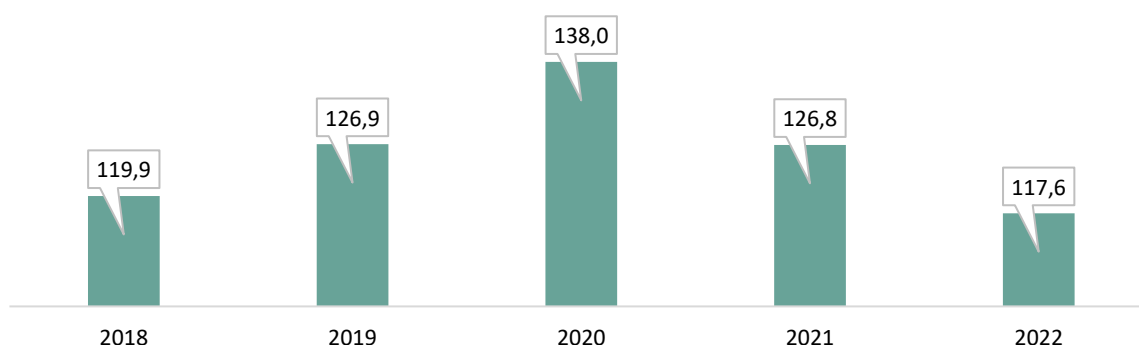
15 VAT Gap in the EU – Report 2022. Evropská komise, prosinec 2022.

Jednou z možností snižování mezery ve výběru DPH, a to i v souvislosti se zrušením elektronické evidence tržeb, je podpora a zvyšování počtu bezhotovostních transakcí mezi zákazníkem a poskytovatelem zboží nebo služeb. Neméně důležitým nástrojem ke snížení mezery ve výběru DPH je rovněž přiměřené posouzení zákonem stanovených daňových úlev týkajících se zboží a služeb osvobozených od daně z přidané hodnoty nebo snížení počtu daňových sazeb a jejich rozptylu. Významná část zboží a služeb byla v době zavedení a v přípravě spuštění poslední etapy elektronické evidence tržeb přesunuta do nižších sazeb.

STÁT BY MĚL ZAJISTIT VYŠŠÍ EFEKTIVITU VÝBĚRU DANÍ (NAPŘ. ŘEŠIT RELATIVNĚ VYSOKÉ DAŇOVÉ ÚNIKY V RÁMCI ZEMÍ EU, DAŇOVÉ NEDOPLATKY), NEŽ PŘÍPADNĚ PŘISTOUPÍ K ÚPRAVÁM DAŇOVÉHO SYSTÉMU VEDOUČÍM K VYŠŠÍMU ZATÍŽENÍ DOMÁCNOSTÍ A FIREM. S OHLEDEM NA ZKUŠENOSTI VYPLÝVAJÍCÍ Z VYSOKÉ MÍRY INFLACE BĚHEM CELÉHO ROKU 2022 BY MĚLO BÝT TAKÉ ZVÁŽENO, KTERÉ DANĚ KVŮLI SVÉ KONSTRUKCI REÁLNĚ ZTRÁCEJÍ NA SVÉ VÝZNAMNOSTI, A U TĚCHTO DANÍ PŘÍPADNĚ ZAVÉST INDEXAČNÍ MECHANISMY, RESP. INFLAČNÍ KOEFICIENT. TO SE MIMO MAJETKOVÝCH DANÍ TÝKÁ I EKOLOGICKÝCH DANÍ, KTERÉ JSOU V RÁMCI MEZINÁRODNÍHO SROVNÁNÍ TAKÉ STÁLE VELMI NÍZKÉ.

Plnění příjmů z EU/FM včetně společné zemědělské politiky dosáhlo v roce 2022 celkové výše 117,6 mld. Kč. V meziročním srovnání byly příjmy z EU/FM nižší o 9,2 mld. Kč a poklesly tak druhým rokem po sobě. Zároveň se celkový objem plnění těchto příjmů propadl až pod úroveň z roku 2018.

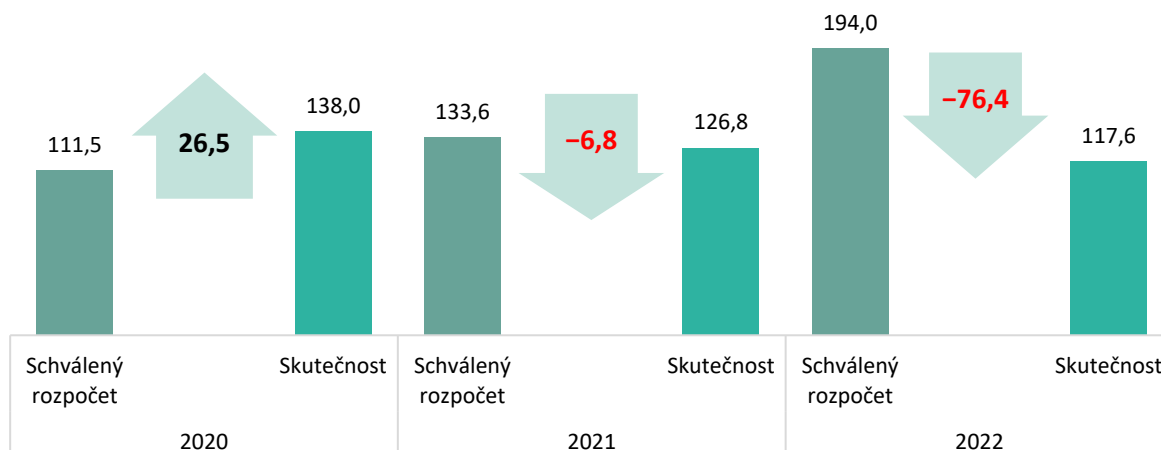
Graf č. 12: Plnění příjmů z EU/FM (v mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

S ohledem i na aktuální situaci v celkovém hospodaření státního rozpočtu se v roce 2022 výrazně zhoršil rozdíl mezi schváleným rozpočtem příjmů z EU/FM a jeho dosaženým plněním. Jak znázorňuje následující graf, **rozpočtované příjmy z EU/FM nebyly v roce 2022 naplněny o 76,4 mld. Kč** (tj. o 39,4 %), což byl největší rozdíl v historii přijatých transferů ze zahraničí. K nenaplnění rozpočtovaných příjmů z EU/FM došlo zejména kvůli nulovému plnění příjmů z *Národního plánu obnovy*, který přitom měl schválený rozpočet ve výši 45,3 mld. Kč. Obdobná situace u tohoto nástroje, který je zaměřen na hospodářskou obnovu zemí EU po pandemii covidu-19, nastala už v roce 2021, kdy rovněž nedošlo k plnění příjmů, a to při schváleném rozpočtu ve výši 16,2 mld. Kč. První žádost o výplatu peněžních prostředků (ve výši cca 22 mld. Kč) byla Evropské komisi předložena až v měsíci listopadu 2022 (původní termín září 2022), a to z důvodu časového posunu naplnění všech předepsaných milníků a cílů nastavených podle *Národního plánu obnovy*.

Graf č. 13: Rozdíl mezi schváleným rozpočtem příjmů z EU/FM a jeho plněním (v mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

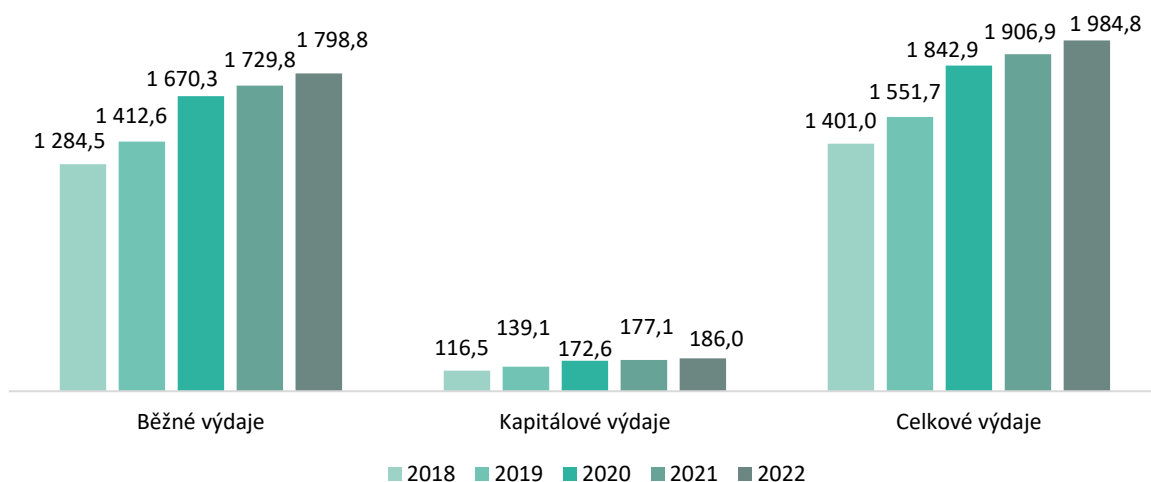
Důvěra spotřebitelů v ekonomiku byla během roku 2022 na historicky velmi nízké úrovni. Pro rok 2022 byla obecně typická vysoká míra nejistoty, a to s ohledem na vývoj míry inflace a následné chování spotřebitelů a podniků. Tato nejistota se výrazně promítla i do vybírání daňových příjmů. **Kromě prudkého nárůstu cen energií či vládou realizovaných výdajů (např. kompenzační mechanismy zaváděné ještě v období pandemie covidu-19) způsobilo inflační tlaky rovněž zrušení superhrubé mzdy v roce 2021. Předchozí ani současné vládě se nepodařilo najít žádoucí úspory na straně výdajů státního rozpočtu či provést odpovídající změnu daňového mixu.**

POKUD BUDE VLÁDA I NADÁLE TRVAT NA UDRŽENÍ STÁVAJÍCÍ VÝŠE A MECHANISMU ÚPRAVY VÝDAJŮ NA DŮCHODY, ZDRAVOTNICTVÍ A ŠKOLSTVÍ, BUDE S OHLEDEM NA STRUKTURÁLNÍ NEROVNOVÁHU NEZBYTNĚ NUTNÉ DŘÍVE ČI POZDĚJI VÝRAZNĚ ZVÝŠIT I PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ. ČÍM POZDĚJI K TAKOVÉTO ZMĚNĚ DOJDE, TÍM NÁKLADNĚJŠÍ BUDE. V MEZINÁRODNÍM POROVNÁNÍ NÍZKÉ MAJETKOVÉ A EKOLOGICKÉ DANĚ TVOŘÍ CO DO SVÉHO OBJEMU NEPŘÍLIŠ VÝZNAMNÝ ZDROJ DODATEČNÝCH PŘÍJMŮ. PŘI OSLABENÍ VEŘEJNÝCH PŘÍJMŮ NA STRANĚ PŘÍMÝCH DANÍ (ZEJMÉNA ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY) SE TAK V RÁMCI PŘÍJMOVÉ STRANY STÁTNÍHO ROZPOČTU NABÍZÍ ZEJMÉNA REALIZOVÁNÍ VÝRAZNĚJŠÍ ZMĚNY V OBLASTI DPH A SPOTŘEBNÍCH DANÍ. VLÁDA BY VŠAK TAKÉ NEMĚLA REZIGNOVAT NA SNAHU O LEPŠÍ VÝBĚR DANÍ, KTERÁ BY MĚLA BÝT I VZHLEDEM K VELIKOSTI MEZERY NA DPH ČI NEDOPLATKŮ V OBLASTI VÝBĚRU POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ STÁLE JEDNOU Z HLAVNÍCH PRIORITY. VHODNÉ JSOU I REVIZE A POSTUPNÉ RUŠENÍ EXISTUJÍCÍCH DAŇOVÝCH VÝJIMEK, SLEV, ODPOČTŮ A OBECNĚ ÚLEV. TY STÁLE VÝZNAMNÝM ZPŮSOBEM ZVYŠUJÍ NÁKLADY NA STRANĚ VEŘEJNÉHO SEKTORU A PŘITOM TAKÉ MNOHDY SNIŽUJÍ EFEKTIVNOST FUNGOVÁNÍ CELÉ EKONOMIKY.

3. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU

PSP ČR do konce roku 2021 neschválila návrh zákona o státním rozpočtu na rok 2022. Čerpání výdajů se tak od 1. 1. 2022 řídilo pravidly tzv. rozpočtového provizoria. To znamenalo mj. měsíční čerpání výdajů max. do jedné dvanáctiny celkových výdajů stanovených zákonem o státním rozpočtu na rok 2021 (maximálně 157,1 mld. Kč měsíčně), nemožnost využití mimorozpočtových zdrojů ani nároků z nespotřebovaných výdajů (dále také „NNV“). Rozpočtové provizorium skončilo 19. 3. 2022, kdy nabyl účinnosti zákon o státním rozpočtu¹⁶, který stanovil pro rok 2022 výdaje ve výši 1 893,2 mld. Kč. Rozpočet výdajů byl 19. 11. 2022 upraven novelou¹⁷, která navýšila rozpočet výdajů na 2 053,3 mld. Kč. Důvodem byla potřeba mimořádných výdajů v souvislosti s vypuknutím válečného konfliktu na Ukrajině, mj. na zvládnutí přílivu uprchlíků a na humanitární a vojenskou materiální pomoc. Dalším důvodem byla vysoká míra inflace, kdy vznikla vyšší potřeba výdajů na kompenzace vysokých cen energií, na druhou mimořádnou valorizaci penzí a na nákup plynu do státních hmotných rezerv.

Graf č. 14: Výdaje státního rozpočtu v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

Celkové výdaje státního rozpočtu činily 1 984,8 mld. Kč, schválený rozpočet ve výši 2 053,3 mld. Kč tak byl vyčerpan z 96,7 %. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu o 77,9 mld. Kč. **Běžné výdaje v roce 2022 činily 1 798,8 mld. Kč a meziročně vzrostly o 69,0 mld. Kč, tj. o 3,99 %.** Nejvyšší meziroční nárůst zaznamenaly sociální dávky, a to o 75,8 mld. Kč. Důvodem byl zejména růst výdajů na důchody. Naopak se podařilo meziročně snížit některé další výdaje (např. v oblasti transferů). Na začátku roku 2022 bylo čerpání běžných výdajů sice výrazně tlumeno režimem rozpočtového provizoria, avšak po jeho konci došlo naopak k rychlému čerpání v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině. **Mezi roky 2018 a 2022 vzrostly běžné výdaje o více než 40 % (o 514,3 mld. Kč).** Téměř polovina tohoto nárůstu připadá na sociální dávky, dále výrazně vzrostly prostředky poskytované podnikatelským subjektům, krajům a na sociální a veřejné zdravotní pojištění. Nejvýraznější nárůst byl vykázán v roce 2020, kdy se projevil zejména mimořádné výdaje v souvislosti s pandemií covidu-19, která měla vliv i na následující rok 2021. V roce 2022 měly vliv na další meziroční růst běžných výdajů zejména válečný konflikt na Ukrajině a ekonomická situace v ČR (energetická krize, problémy v dodavatelských řetězcích, vysoká inflace). **Kapitálové výdaje v roce 2022 činily 186,0 mld. Kč a meziročně vzrostly o 8,9 mld. Kč, tj. o 5,0 %.** Za 5 let vzrostly o 69,5 mld. Kč, tj. o 59,7 %. Čerpání kapitálových výdajů bylo na začátku roku 2022 poznamenáno rozpočtovým provizoriem. Za první 3 měsíce tak činily kapitálové výdaje pouze 15,97 mld. Kč, tj. pouze 8,58 % kapitálových výdajů vyčerpaných za celý rok. Naopak vysoké částky čerpání byly zaznamenány v květnu (21,98 mld. Kč) a zejména v prosinci, kdy byly kapitálové výdaje čerpány ve výši 38,62 mld. Kč, tj. 20,76 % celkové sumy za celý rok.

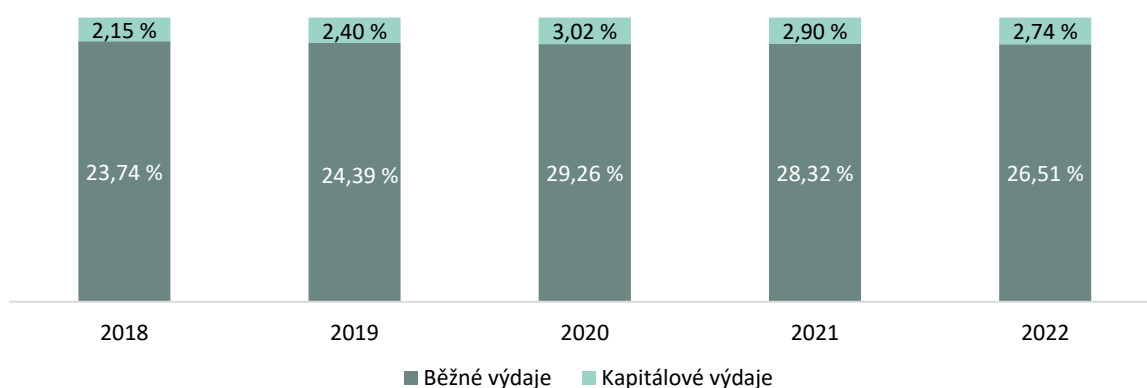
16 Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

17 Zákon č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

V roce 2019, tedy v době před pandemií covidu-19 i válečným konfliktem na Ukrajině, činil podíl běžných výdajů na HDP 24,39 % (v roce 2018 dokonce pouze 23,74 %) a podíl kapitálových výdajů na HDP 2,40 %. V letech 2020–2022 vývoj procentního podílu běžných i kapitálových výdajů vykazoval stejný trend. V roce 2022 oproti roku 2019 vzrostl podíl běžných výdajů na HDP o 2,1 p. b., podíl kapitálových výdajů vzrostl o 0,3 p. b.

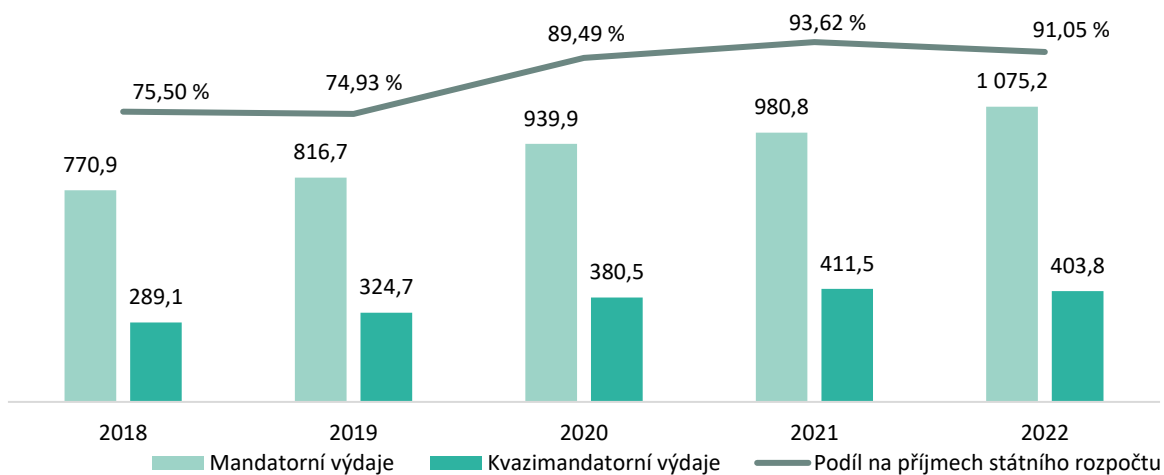
Graf č. 15: Podíl běžných a kapitálových výdajů na HDP v letech 2018–2022 (v %)

Zdroj: informační portál MONITOR, Český statistický úřad (hlavní makroekonomické ukazatele).

Hlavní část výdajů státního rozpočtu tvoří povinné výdaje v podobě mandatorních a kvazimandatorních výdajů. V roce 2022 dosáhly tyto výdaje 1 479,1 mld. Kč a meziročně vzrostly o 86,8 mld. Kč. Každoroční růst těchto výdajů v řádu desítek miliard korun značně znesnadňuje úsilí o vyrovnaný rozpočet.

Graf č. 16: Mandatorní a kvazimandatorní výdaje a jejich podíl na příjmech státního rozpočtu v letech 2018–2022 (v mld. Kč, v %)

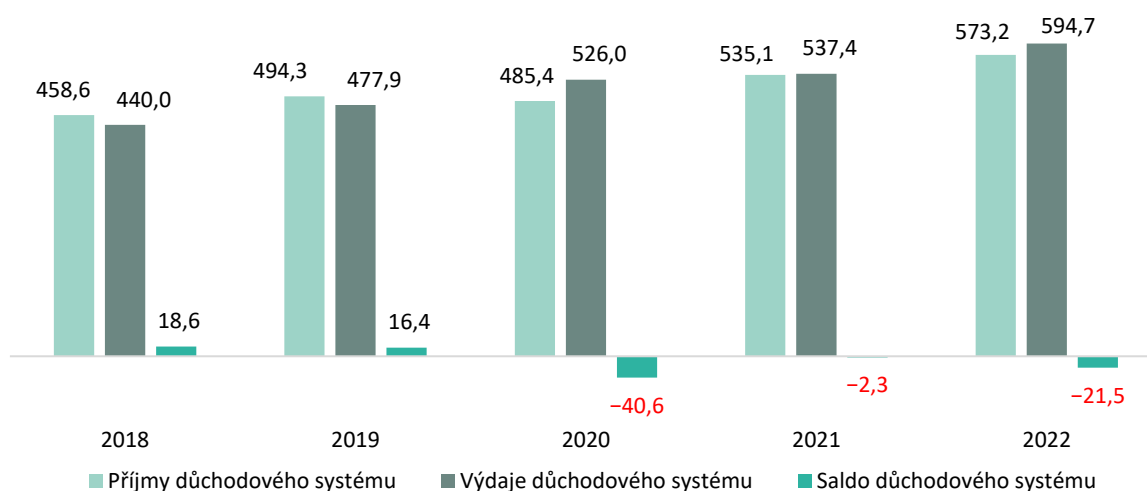
Zdroj: informační portál MONITOR, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Z grafu je patrné, že v letech 2020 a 2021 došlo k nárůstu podílu mandatorních a kvazimandatorních výdajů na příjmech, stalo se tak z důvodu ekonomického útlumu v souvislosti s pandemií covidu-19.

V ROCE 2022 SE SICE PODAŘILO PODÍL MANDATORNÍCH A KVAZIMANDATORNÍCH VÝDAJŮ NA PŘÍJMECH MEZIROČNĚ SNÍŽIT, AVŠAK PŘÍJMY NAD RÁMEC TĚCHTO POVINNÝCH VÝDAJŮ ČINILY POUZE 145,3 MLN. KČ, COŽ ZNAMENÁ, ŽE POUZE NECELÝCH 9 % PŘÍJMŮ BY PŘI VYROVNANÉM HOSPODAŘENÍ MOHLO BÝT POUŽITO NA POKRYTÍ JINÝCH NEŽ POVINNÝCH VÝDAJŮ. TYTO PŘÍJMY BY MJ. POKRYLY POUZE 78 % CELKOVÝCH KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ V ROCE 2022.

Mandatorní výdaje přesáhly v roce 2022 poprvé v historii výši 1 bilionu Kč. Oproti roku 2021 vzrostly o 94,4 mld. Kč, tj. o 9,62 %. Hlavní část mandatorních výdajů tvoří výdaje na dávky důchodového pojištění, v roce 2022 dosáhly 588,42 mld. Kč a meziročně vzrostly o 57,68 mld. Kč. Nárůst byl způsoben zejména vysokou inflací a s ní spojenými mimořádnými valorizacemi důchodů. První, řádná valorizace proběhla v lednu a znamenala navýšení průměrného starobního důchodu o 805 Kč, mimořádné valorizace následovaly v červnu a v září. Celkově tyto valorizace navýšily průměrný starobní důchod cca o 1 700 Kč měsíčně. Rychlým tempem rostoucí výdaje na dávky důchodového pojištění způsobily v systému důchodového pojištění již třetí rok po sobě deficit hospodaření, který za období 2020–2022 činil 64,4 mld. Kč a přispěl k celkovému schodku státního rozpočtu.

Graf č. 17: Hospodaření důchodového systému v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Pozn.: Výdaje důchodového systému uvedené v grafu zahrnují rovněž výdaje na správu.

Současná situace zejména kvůli vysoké inflaci i budoucí dlouhodobý vývoj z důvodu očekávaného navýšení počtu ekonomicky neaktivních osob (zejména starobních důchodců) znamenají, že bude za stávajících podmínek složité výrazně zpomalit tempo růstu výdajů na dávky důchodového pojištění.

Další významnou složkou mandatorních výdajů, která brání snahám o vyrovnaný rozpočet, jsou výdaje na obsluhu státního dluhu. V posledních třech letech vykazovalo hospodaření státního rozpočtu deficity v řádu stovek miliard Kč, které přispívaly výraznou měrou ke zvyšování státního dluhu. S rostoucím státním dluhem rostou i výdaje na obsluhu státního dluhu.¹⁸

18 Výši výdajů na obsluhu státního dluhu ovlivňují kromě absolutní výše dluhu také úrokové sazby.

Tabulka č. 5: Výdaje na obsluhu státního dluhu (v mld. Kč, v %)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*
Výdaje na obsluhu státního dluhu	40,73	39,55	40,15	42,23	49,71	70,00	95,00
jejich podíl na deficitu státního rozpočtu	–	138,68 %	10,93 %	10,06 %	13,79 %	23,73 %	40,43 %
Saldo státního rozpočtu	2,94	-28,52	-367,45	-419,69	-360,40	-295,00	-235,00
Saldo státního rozpočtu bez výdajů na obsluhu státního dluhu	43,67	11,03	-327,30	-377,46	-310,69	-225,00	-140,00

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022, tisková zpráva Ministerstva financí ze dne 21. 6. 2023: *Vláda schválila předpokládané parametry státního rozpočtu na rok 2024.*

* Jedná se o odhad Ministerstva financí.

Výdaje na obsluhu státního dluhu v roce 2022 činily téměř 50 mld. Kč. Z deficitu státního rozpočtu ve výši 360,40 mld. Kč tvořily tyto výdaje téměř 14 procent. Z tabulky je patrné, že před roky 2020, 2021 a 2022, které byly poznamenány mimořádnými událostmi, by neexistence státního dluhu a výdajů na jeho obsluhu znamenala kladné saldo hospodaření státního rozpočtu. V letech 2020–2022 byly vykázány vysoké deficity, nicméně v případě minimálních či nulových výdajů na obsluhu státního dluhu by se vykazané deficity snížily o několik desítek miliard korun. V letech 2023 a 2024 dojde k dalšímu zvyšování výdajů na obsluhu státního dluhu a při plánovaném postupném snižování deficitu i k výraznému růstu podílu těchto výdajů na deficitu.

STÁTNÍ DLUH V POSLEDNÍCH LETECH Z DŮVODU KAŽDOROČNÍCH VYSOKÝCH DEFICITŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU VÝRAZNĚ STOUPÁ. ČR SE TAK DOSTÁVÁ DO „BLUDNÉHO KRUHU“, KDY STOUPAJÍCÍ ZADLUŽENÍ ZPŮSOBUJE RŮST VÝDAJŮ NA OBSLUHU STÁTNÍHO DLUHU A TYTO VÝDAJE PAK BRÁNÍ SNIŽOVÁNÍ DEFICITU STÁTNÍHO ROZPOČTU.

Mezi kvazimandatorními výdaji hrají nejvýznamnější roli výdaje na platy zaměstnanců organizačních složek státu (dále také „OSS“) a příspěvkových organizací (dále také „PO“). S rostoucím počtem zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích a růstem průměrného platu dochází ke zvyšování výdajů na jejich platy. V roce 2022 činily tyto výdaje více než 317 mld. Kč a spotřebovaly tak 19,5 % celkových příjmů za rok 2022.

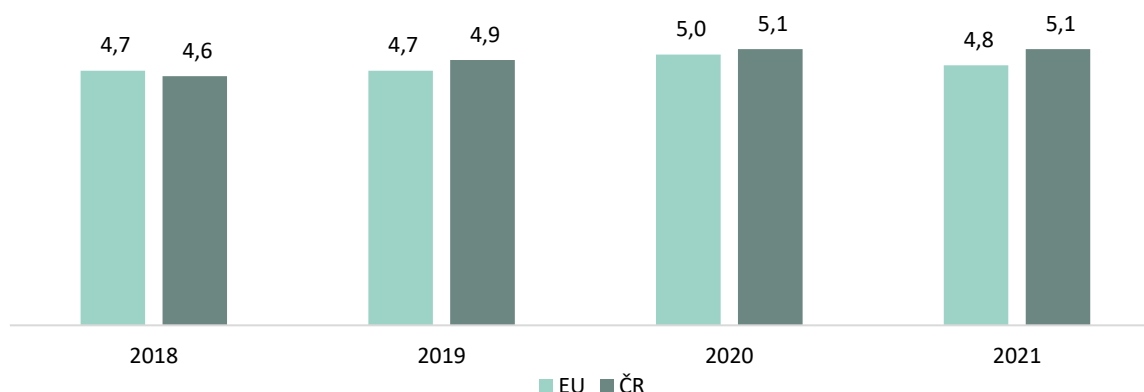
Tabulka č. 6: Přehled počtu zaměstnanců a výdajů na jejich platy ve vládou regulované sféře (v mld. Kč, v osobách)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Výdaje na platy zaměstnanců ve vládou regulované sféře (včetně pojištění)	232,32	259,99	290,28	307,15	317,21
Počet zaměstnanců OSS a PO	440 046	449 016	463 648	471 325	477 178
z toho: v regionálním školství	228 163	235 320	250 275	256 487	264 179

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Z tabulky vyplývá, že za nárůstem počtu zaměstnanců ve vládou regulované sféře stojí zejména pracovníci v regionálním školství. Za posledních 5 let vzrostl jejich počet o více než 36 tisíc. Každoroční nárůst počtu zaměstnanců v regionálním školství a skokové zvyšování jejich průměrného platu jsou hlavní důvody nárůstu prostředků pro kraje ze státního rozpočtu (viz dále). V roce 2021 činily výdaje na vzdělávání v ČR 5,1 % HDP, což bylo nad průměrem EU. ČR v tomto ukazateli již překonala např. Německo (4,5 %) či Rakousko (4,9 %).

Graf č. 18: Podíl výdajů na vzdělávání na HDP (v %)

Zdroj: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10A_EXP_custom_6147769/default/table?lang=en).

V několika posledních letech každoročně dochází k výraznému růstu prostředků na platy a počtu zaměstnanců v regionálním školství. V době snah o redukci počtu zaměstnanců veřejného sektoru a snižování prostředků na jejich platy je vhodné zhodnotit, zda tento vývoj přinesl požadovaný efekt, tedy zda skutečně přispěl k vyšší kvalitě výuky a zda se oblast školství zafinancovala tak, že další nárůst počtu zaměstnanců v regionálním školství není v současné době potřeba, či zda není dokonce kontraproduktivní.

Ze státního rozpočtu jsou poskytovány peněžní prostředky celé řadě subjektů. Následující tabulka ukazuje výši transferů pro vybrané subjekty¹⁹ v letech 2018–2022. V době, kdy vláda vyjadřuje snahu šetřit na výdajové straně rozpočtu, se oblast dotací jeví jako jedna z možností omezení výše prostředků pro některé příjemce.

Tabulka č. 7: Vybrané transfery ze státního rozpočtu (v mld. Kč)

Příjemce	2018	2019	2020	2021	2022
Obce	48,49	58,39	77,46	67,45	61,79
Kraje	129,81	152,68	178,76	195,69	202,43
Podnikatelé	74,24	71,78	122,87	141,05	105,99
Neziskové organizace	19,48	22,88	26,24	27,14	24,71
Státní fondy	77,97	102,17	136,38	138,54	156,10
Příspěvkové organizace	91,41	93,04	104,55	103,62	96,81

Zdroj: informační portál MONITOR.

V případě prostředků pro podnikatele je patrné, že kvůli pandemii covidu-19 došlo v roce 2020 a poté i v roce 2021 k výraznému nárůstu. **Po odeznění pandemie se však tyto prostředky nevrátily na hodnoty z předcovidových let, ale zůstaly výrazně vyšší. Ukazuje se, jak složité je v rámci veřejných financí omezovat již jednou zvýšené výdaje.**

Dotacemi poskytnutými podnikatelům ze státního rozpočtu dochází ke snížení podnikatelského rizika a v současné době nastává situace, že úspěšnost podnikatelské činnosti závisí mnohdy více na tom, zda jednotlivé subjekty dokážou získat dotace, než na samotném podnikatelském záměru. Poskytování dotací může vést v některých případech i k pokřivení trhu, protože pomoc určitým subjektům přímo ovlivňuje jejich výrobní či jiné náklady a tím i rozhodnutí realizovat samotný záměr.

¹⁹ Tabulka neobsahuje transfery obyvatelstvu, transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění, transfery do zahraničí. Jejich výše je převážně určena právními předpisy či dohodami.

Kromě toho NKÚ ve svých kontrolních akcích upozornil na některé nedostatky v oblasti vyplácení podpory. V rámci KA č. 20/20²⁰ např. NKÚ zjistil, že při poskytování podpory z operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* na poradenství, marketing a vzdělávání malým a středním podnikatelům není prokazatelné, jakou měrou podpora přispívá k plnění stanovených cílů, a že u některých ukazatelů rostly hodnoty i bez přispění podpory nebo naopak jejich hodnota i přes poskytovanou podporu klesala. V KA č. 20/13²¹ NKÚ upozornil, že nebyla prokázána potřeba poskytování investičních pobídek v období nízké nezaměstnanosti a nebyl vyhodnocován skutečný přínos investičních pobídek pro hospodářský rozvoj České republiky. Z KA č. 21/22²² vyloučily nedostatky, které v rámci operačního programu *Zaměstnanost a Integrovaného regionálního operačního programu* umožnily výběr a podporu projektů, u kterých nebyly peněžní prostředky vynaloženy účelně a efektivně. Na nedostatky snižující účelnost a efektivnost poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků na účelovou podporu průmyslového výzkumu, experimentálního vývoje a inovací upozornil NKÚ v KA č. 21/30²³. Kontrolované projekty ve většině případů nevedly k naplnění předpokládaných ekonomických přínosů vyplývajících ze zavedení dosažených výsledků do praxe. V KA č. 21/33²⁴ NKÚ mj. uvedl, že systém poskytování podpory na zpracování zemědělských produktů byl nastaven výhodněji pro velké zpracovatelské podniky než pro mikropodniky a malé a střední podniky. Ministerstvo zemědělství jako poskytovatel neověřovalo, zda podpořené projekty přinesly požadované inovace. Dále z této KA vyplynulo, že Ministerstvo zemědělství a Státní zemědělský intervenční fond neověřovaly, zda je poskytovaná podpora pro žadatele/podnikatele nezbytná. Existuje tak riziko vzniku tzv. efektu mrtvé váhy, tedy situace, že by žadatelé realizovali své investice i bez finanční podpory.

VÝRAZNÉ OMEZENÍ DOTACÍ PRO PODNIKATELE BY PŘINESLO POŽADOVANÉ ÚSPORY V ŘÁDU DESÍTEK MILIARD KORUN A PŘÍSPĚLO BY K PODPOŘE FUNGOVÁNÍ TRŽNÍ EKONOMIKY.

Celková částka peněžních prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu krajům rostla meziročně o několik miliard až desítek miliard korun. Následující tabulka ukazuje oblasti, na které šlo ze státního rozpočtu nejvíce peněžních prostředků. Je patrné, že dominantní část prostředků tvoří výdaje na vzdělávání a školské služby. Vzhledem k neustále rostoucí výši i vlastního vysokému objemu prostředků by případná revize výdajů v této oblasti mohla přinést úspory v nemalé výši.

Tabulka č. 8: Transfery ze státního rozpočtu krajům (v mld. Kč)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Územní rozvoj	5,58	7,28	8,19	7,88	6,67
Sociální péče	13,45	14,89	17,39	21,09	20,63
Vzdělávání a školské služby	103,16	121,20	139,56	154,49	163,51
Ostatní	7,62	9,31	13,62	12,23	11,61
Celkem krajům	129,81	152,68	178,76	195,69	202,43

Zdroj: informační portál MONITOR.

- 20 KA č. 20/20 – Peněžní prostředky operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* poskytované malým a středním podnikatelům na poradenství, marketing a vzdělávání a v souvislosti s nálezem Covid 19 (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 3/2021 *Věstníku NKÚ*).
- 21 KA č. 20/13 – Investiční pobídky (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 3/2021 *Věstníku NKÚ*).
- 22 KA č. 21/22 – Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na podporu sociálních podniků (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 4/2022 *Věstníku NKÚ*).
- 23 KA č. 21/30 – Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na účelovou podporu průmyslového výzkumu, vývoje a inovací v rámci národních programů v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 6/2022 *Věstníku NKÚ*).
- 24 KA č. 21/33 – Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané v resortu Ministerstva zemědělství na podporu zpracování zemědělských produktů (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 1/2023 *Věstníku NKÚ*).

Jedním z cílů dotační politiky ČR je podpora méně rozvinutých regionů. Za tímto účelem se vláda již v roce 2015 zavázala²⁵ k realizaci vládní strategie hospodářské přeměny ekonomicky a sociálně znevýhodněných regionů²⁶. Na konci roku 2022 vláda vydala *Souhrnný akční plán Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2023–2024*. Jedná se již o pátý dokument s tímto cílem a obsahuje návrh konkrétních opatření v podobě finanční podpory zmíněných tří krajů pomocí dotačních programů národních i evropských. Následující graf ukazuje prostředky ze státního rozpočtu, které byly vynaloženy na podporu jednotlivých krajů, a to v přepočtu na 1 obyvatele, aby byla zohledněna velikost krajů.

Graf č. 19: Prostředky ze státního rozpočtu na 1 obyvatele pro jednotlivé kraje (v tis. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR, Český statistický úřad (regionální statistiky – porovnání krajů).

Pozn.: Kraje jsou seřazeny podle souhrnné výše podpory za roky 2018–2022.

Je patrné, že výrazná podpora nebyla směřována do žádného ze tří uvedených krajů. V pomyslném žebříčku podpor přepočtených na jednoho obyvatele obsadil Ústecký kraj 6. pozici, Karlovarský kraj 8. a Moravskoslezský kraj 9. pozici.

Ze státního rozpočtu jsou krajům poskytovány investiční transfery, které k rozvoji kraje přispívají výrazněji než prostředky neinvestiční. Následující tabulka ukazuje pořadí krajů podle výše celkových investičních prostředků ze státního rozpočtu na 1 obyvatele.

25 Usnesení vlády č. 826 ze dne 19. října 2015.

26 Realizační dokumenty tohoto procesu jsou označovány názvem RE: START.

Tabulka č. 9: Celkové investiční transfery a investiční transfery přepočtené na 1 obyvatele pro jednotlivé kraje v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

Název kraje	Investiční transfery		Investiční transfery na 1 obyvatele	
	Výše	Pořadí	Výše	Pořadí
Kraj Vysočina	4 741 982,77	4	9,31	1
Královéhradecký kraj	3 936 873,92	5	7,15	2
Pardubický kraj	3 317 910,67	7	6,36	3
Jihočeský kraj	3 700 436,90	6	5,75	4
Olomoucký kraj	3 300 865,84	8	5,24	5
Středočeský kraj	6 919 658,38	1	4,96	6
Karlovarský kraj	1 418 461,66	13	4,86	7
Liberecký kraj	2 147 171,35	11	4,85	8
Plzeňský kraj	2 832 862,09	10	4,80	9
Jihomoravský kraj	5 734 814,91	2	4,80	10
Moravskoslezský kraj	5 308 355,15	3	4,45	11
Ústecký kraj	3 059 005,07	9	3,76	12
Zlínský kraj	2 066 775,89	12	3,57	13

Zdroj: informační portál MONITOR, Český statistický úřad (regionální statistiky – porovnání krajů).

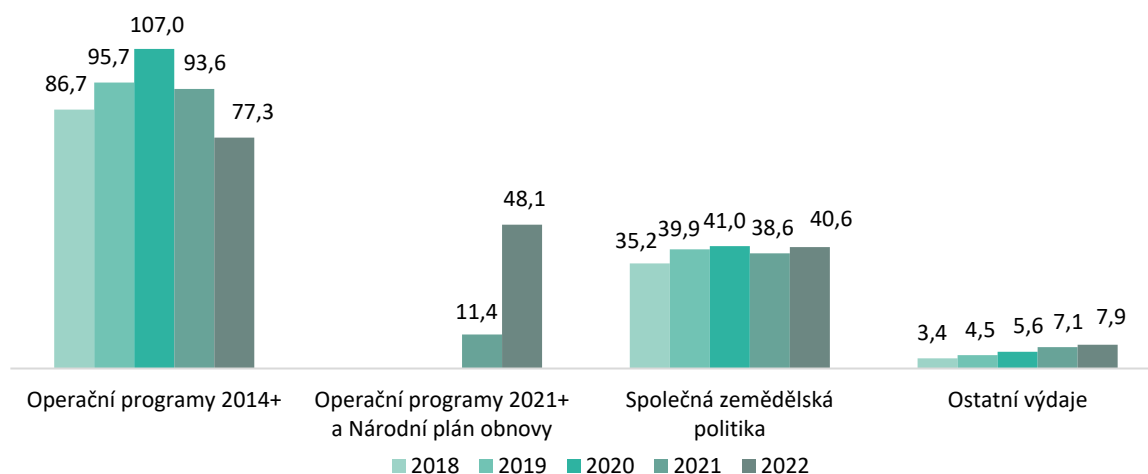
Investiční podpora na 1 obyvatele pro Karlovarský kraj byla v letech 2018–2022 až 7. nejvyšší. Moravskoslezský a Ústecký kraj byly spolu se Zlínským krajem v rámci investic přepočtených na obyvatele podporovány dokonce nejméně ze všech krajů.

PŘI SOUČASNÉM NASTAVENÍ PODPORY ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU PRO JEDNOTLIVÉ KRAJE JE OBTÍŽNÉ SE PŘIBLÍŽIT K JEDNOMU Z CÍLŮ REGIONÁLNÍ POLITIKY, A TO VYROVNÁNÍ ROZDÍLŮ MEZI RŮZNĚ ROZVINUTÝMI REGIONY V PODOBĚ SNÍŽENÍ ROZDÍLŮ V PRŮMĚRNÝCH PŘÍJMECH, NEZAMĚSTNANOSTI, ROZVOJI REGIONU A USPOKOJOVÁNÍ VEŘEJNÝCH POTŘEB. VYSOKÉ PODPORY SE DOSTÁVÁ ROZVINUTÝM REGIONŮM, ZATÍMCO NĚKTERÉ REGIONY, ZEJMÉNA KARLOVARSKÝ A ÚSTECKÝ KRAJ, NEJSOU PODPOROVÁNY ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU TAK, ABY DOKÁZALY STÁVAJÍCÍ ROZDÍLY SNÍŽIT.

Dotační politika ČR je přímo navázána na čerpání peněžních prostředků z rozpočtu EU/FM. V roce 2022 činily výdaje na programy a projekty spolufinancované z rozpočtu EU/FM celkem 174,0 mld. Kč. Největší část tvořily výdaje na operační programy dobíhajícího víceletého finančního rámce 2014–2020, tyto prostředky byly pro rok 2022 rozpočtovány ve výši 89,8 mld. Kč a čerpány v částce 77,3 mld. Kč. Výdaje na operační programy a *Národní plán obnovy* následujícího víceletého finančního rámce 2021–2027 byly pro rok 2022 rozpočtovány ve výši 72,0 mld. Kč a plněny částkou 48,1 mld. Kč. Výše prostředků v jednotlivých cyklech odpovídá fázi, ve které se jednotlivé finanční rámce nacházejí. V programovém období 2014–2020 již jednotlivé projekty dobíhají a příjemci se snaží splnit pravidlo $n+3^{27}$, proto v roce 2022 došlo k meziročnímu poklesu těchto výdajů. Naopak programové období 2021–2027 se rozběhlo teprve v roce 2021, a tak v roce 2022 došlo k meziročnímu nárůstu výdajů.

Graf č. 20: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (v mld. Kč)

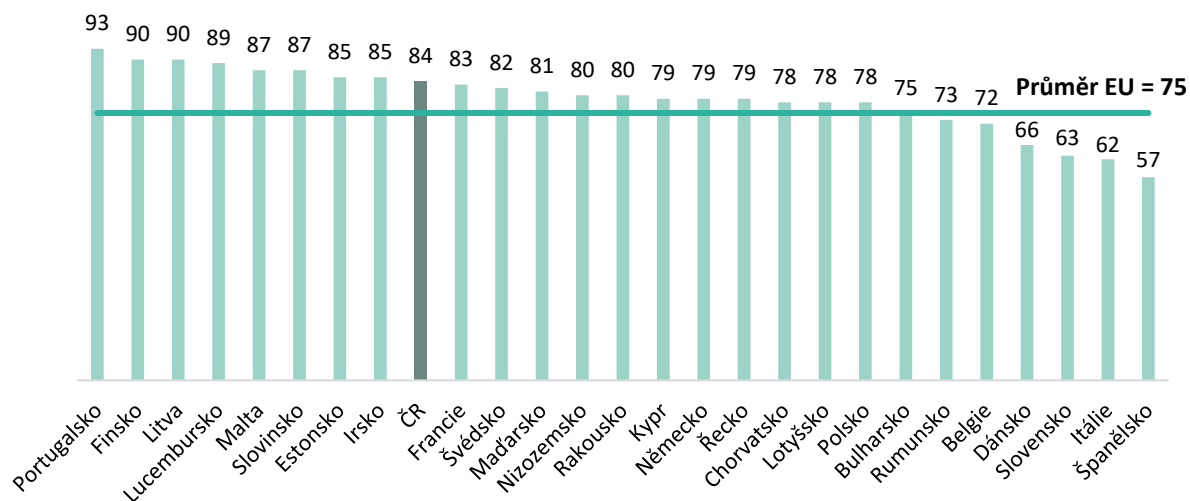

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, *Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022*.

Pozn.: Do skupiny ostatních výdajů byly zařazeny výdaje programového období 2007–2013, výdaje na unijní programy (dříve nazývané komunitární), finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska, *Program švýcarsko-české spolupráce* a ostatní programy mimo operačních.

V meziročním srovnání úspěšnosti čerpání prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů programového období 2014–2020 si ČR v roce 2022 udržela 9. místo, obsadila tedy stejnou pozici jako o rok dříve. Na konci roku 2022 měla ČR proplaceno 84 % z celkové alokované částky a nacházela se o 9 p. b. nad průměrem EU.

Graf č. 21: Podíl vyplacených prostředků ve vztahu k celkové alokaci evropských strukturálních a investičních fondů programového období 2014–2020 v zemích EU na konci roku 2022 (v %)

Zdroj: Evropská komise (https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/14-20).

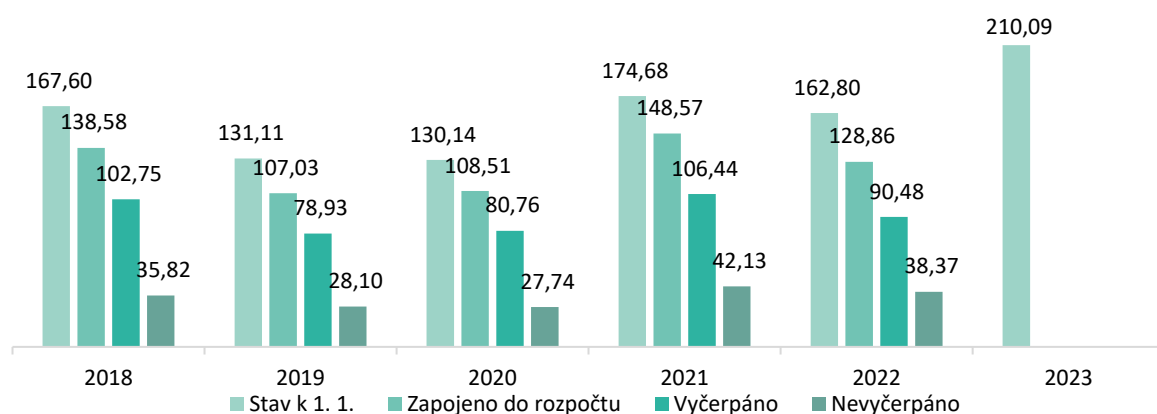
Při přípravě programů na programové období 2021–2027 došlo ke zpoždění, a to zejména z důvodu pozdního schválení unijní legislativy (např. obecné nařízení 2021/1060²⁸ a dále nařízení k jednotlivým fondům EU schválila Evropská komise a Evropský parlament až 24. 6. 2021). Bez relevantní legislativy nelze předložit ke schválení „dohodu o partnerství“, která byla schválena Evropskou komisí až 13. 5. 2022, tedy téměř 1,5 roku po začátku programového období. Je zřejmé, že se tak opakuje situace,

28 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021, o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

kteřá nastala již na začátku minulého programového období, v jehož úvodu rovněž zaostávalo čerpání výdajů za původními předpoklady.

K čerpání výdajů státního rozpočtu přispívají výrazným způsobem nároky z nespotřebovaných výdajů. K 1. 1. 2023 dosáhly NNV 210,09 mld. Kč, což bylo o 47,3 mld. Kč více než o rok dříve. K takto vysokému stavu přispělo zejména nízké zapojení nároků do rozpočtu na rok 2022 (bylo zapojeno pouze 79 % nároků, což je nejméně za posledních 5 let) a jejich nízké čerpání. Na tyto skutečnosti mělo vliv 2,5měsíční rozpočtové provizorium na začátku roku 2022, kdy nemohly být NNV využívány. Z těchto důvodů byl i přes zapojení nároků do rozpočtu ve výši 128,86 mld. Kč jejich zůstatek k 31. 12. 2022 ve výši 71,4 mld. Kč. Po zahrnutí rozpočtovaných výdajů nedočerpaných v roce 2022 byl k 1. 1. 2023 vykázán nejvyšší stav nároků z nespotřebovaných výdajů v historii, tj. 210,09 mld. Kč.

Graf č. 22: Nároky z nespotřebovaných výdajů (v mld. Kč)

Zdroj: výkaz NAR 1-12 OSS.

Nejvyšší částky nároků byly stejně jako v předchozích letech vykázány u výdajů spolufinancovaných z rozpočtu EU (k 1. 1. 2023 ve výši 95,5 mld. Kč), u výdajů na programové financování (k 1. 1. 2023 ve výši 46,2 mld. Kč) a u neprofilujících výdajů (k 1. 1. 2023 ve výši 48,6 mld. Kč). **Výši nároků z nespotřebovaných výdajů tak ovlivňuje zejména schopnost plánovat a realizovat programy a projekty spolufinancované z rozpočtu EU a schopnost čerpat výdaje na programové financování.**

Ke snížení neprofilujících nároků z nespotřebovaných výdajů, tj. těch, které nemají stanoven konkrétní účel využití, by mohlo přispět jejich větší využití místo čerpání prostředků z vládní rozpočtové rezervy. Následující tabulka ukazuje zůstatek nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů²⁹ na konci roku a výši čerpání prostředků z vládní rozpočtové rezervy. V letech 2020 a 2022 bylo čerpání z vládní rozpočtové rezervy výrazně vyšší než v ostatních letech, a to z důvodu pandemie covidu-19 a válečného konfliktu na Ukrajině.

Tabulka č. 10: Výše zůstatku nároků z neprofilujících nespotřebovaných výdajů a čerpání prostředků z vládní rozpočtové rezervy (v mld. Kč)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Zůstatek neprofilujících NNV	5,60	5,21	7,88	9,29	5,63
Čerpání z vládní rozpočtové rezervy	4,01	4,54	111,53	16,41	62,17

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa, výkaz NAR 1-12 OSS.

29 Jedná se o součet stavu nezapojených nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů a nevyčerpaných zapojených nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů k 31. 12. daného roku.

Organizační složky státu využívaly ke krytí nepředvídaných potřeb prostředky z vládní rozpočtové rezervy, ačkoliv zůstatek nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů mohl přispět ke snížení výše vyčerpaných výdajů z vládní rozpočtové rezervy. V letech 2018 a 2019 byl zůstatek dokonce dostatečný k pokrytí celkových dodatečných potřeb. **NKÚ doporučuje, aby se přednostně využívaly nároky z nespotřebovaných neprofilujících výdajů místo prostředků z vládní rozpočtové rezervy.** Na výslednou výši výdajů ani na saldo nebude mít tento krok vliv, avšak přispěje k poklesu celkového stavu nároků z nespotřebovaných výdajů, čímž se sníží riziko vysokého čerpání výdajů a případného schodku státního rozpočtu v dalších letech při vysokém použití nároků.

ZAPOJENÍ NÁROKŮ DO ROZPOČTU ZNAMENÁ, ŽE VÝDAJE MOHOU NA KONCI ROKU VÝRAZNĚ PŘEVÝŠIT SVŮJ SCHVÁLENÝ ROZPOČET. SCHVÁLENÝ ROZPOČET VÝDAJŮ NA ROK 2022 BYL STANOVEN ZÁKONEM VE VÝŠI 2 053,25 MLD. KČ. PO PROVEDENÍ VŠECH ROZPOČTOVÝCH OPATŘENÍ A ZAHRNUTÍ NÁROKŮ Z NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ VŠAK KONEČNÝ ROZPOČET DOSÁHL CELKOVÉ VÝŠE 2 190,63 MLD. KČ, TJ. O 137,38 MLD. KČ VÍCE. ČERPÁNÍ VÝDAJŮ ZA ROK 2022 DOSÁHLO 1 984,81 MLD. KČ, ČÍMŽ ZŮSTALY NEDOČERPÁNY VÝDAJE VE VÝŠI 205,82 MLD. KČ. POKUD BY TATO ČÁSTKA NEBO ALESPŮN JEJÍ VÝZNAMNÁ ČÁST BYLA ROVNĚŽ VYČERPÁNA, DOŠLO BY K VÝRAZNÉMU ZHORŠENÍ VYKÁZANÉHO DEFICITU STÁTNÍHO ROZPOČTU, KTERÝ ZA ROK 2022 ČINIL 360,40 MLD. KČ. Z TOHOTO POHLEDU PŘEDSTAVUJÍ NÁROKY Z NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ RIZIKO PŘI SNAZE O DOSAŽENÍ VYROVNANÉHO ROZPOČTU. V RÁMCI ZPRACOVÁNÍ ZÁKONA O STÁTNÍM ROZPOČTU BY MĚLA BÝT ZOHLEDNĚNA I VÝŠE NÁROKŮ Z NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ, ABY NEDOCHÁZELO K VÝRAZNÉMU NEDOČERPÁNÍ KONEČNÝCH ROZPOČTŮ A RŮSTU NÁROKŮ Z NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ. TÍMTO BY VZROSTL VÝZNAM SCHVÁLENÉHO ROZPOČTU I PŘÍSLUŠNÉHO ZÁKONA O STÁTNÍM ROZPOČTU.

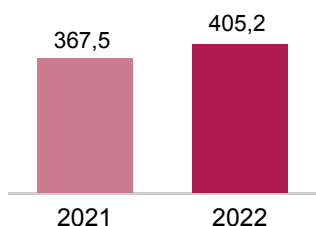
IV. HOSPODAŘENÍ DALŠÍCH SLOŽEK VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

Územní samosprávné celky, státní fondy a zdravotní pojišťovny vykázaly v roce 2022 přebytky hospodaření. Jejich nespotřebované prostředky se kumulují na bankovních účtech (resp. ve fondech zdravotních pojišťoven). Přitom roste výše přijatých prostředků, které dostávají ze státního rozpočtu.

Územní rozpočty

Zůstatky na bankovních účtech
(v mld. Kč)

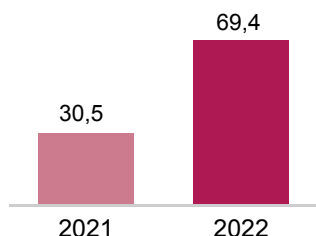
	2021	2022
Příjmy	678,3 mld. Kč	743,5 mld. Kč
	264,4 mld. Kč	265,1 mld. Kč
Výdaje	637,0 mld. Kč	710,7 mld. Kč
Saldo	41,3 mld. Kč	32,8 mld. Kč

Přijaté transfery
ze státního rozpočtu

Státní fondy

Zůstatky na bankovních účtech
(v mld. Kč)

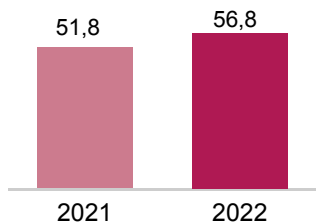
	2021	2022
Příjmy	191,1 mld. Kč	231,9 mld. Kč
	138,3 mld. Kč	156,0 mld. Kč
Výdaje	183,4 mld. Kč	193,0 mld. Kč
Saldo	7,7 mld. Kč	38,9 mld. Kč

Přijaté transfery
ze státního rozpočtu

Zdravotní pojišťovny

Zůstatky ve fondech zdravotních
pojišťoven (v mld. Kč)

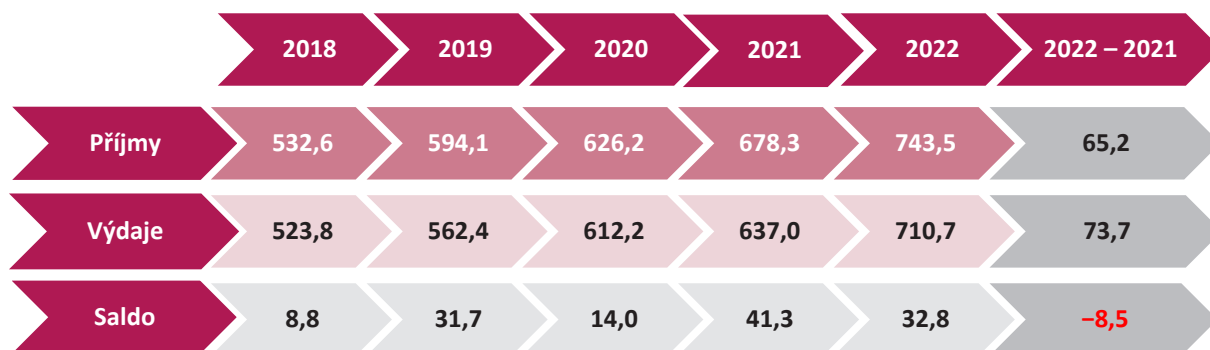
	2021	2022
Příjmy	407,1 mld. Kč	432,7 mld. Kč
	126,3 mld. Kč	129,4 mld. Kč
Výdaje	419,6 mld. Kč	427,7 mld. Kč
Saldo	-12,5 mld. Kč	5,0 mld. Kč

Přijaté transfery
ze státního rozpočtu

1. HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

Celkové hospodaření územních rozpočtů³⁰ (dále také „ÚR“) po konsolidaci skončilo za rok 2022 v přebytku 32,8 mld. Kč. Výsledné saldo bylo meziročně nižší o 8,5 mld. Kč, což bylo způsobeno vyšším nárůstem výdajů než příjmů. K poklesu salda došlo na obou úrovních územních rozpočtů, více však u obcí a dobrovolných svazků obcí (o 8,3 mld. Kč). **Přesto se v roce 2022 jednalo o druhý nejvyšší přebytek ÚR za posledních pět let, který dokonce o více než 1 mld. Kč překonal předcovidový rok 2019.**

Schéma č. 4: Celkové hospodaření územních rozpočtů v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Státní závěrečný účet ČR za rok 2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Z následujícího schématu vyplývá, že kladného výsledku hospodaření dosáhly za rok 2022 obě úrovně územních rozpočtů – vyšší přebytek zaznamenaly obce a dobrovolné svazky obcí (celkem 25,1 mld. Kč).

Schéma č. 5: Saldo hospodaření územních rozpočtů za roky 2021–2022 (v mld. Kč)

	Saldo hospodaření 2021	Saldo hospodaření 2022	Meziroční změna
Kraje	7,9	7,7	-0,3
Obce a DSO	33,4	25,1	-8,3
RRRS	-0,1	*	*
CELKEM	41,3	32,8	-8,5

Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Pozn.: DSO – dobrovolné svazky obcí.

* RRRS – regionální rady regionů soudržnosti byly k 31. 12. 2021 zrušeny.

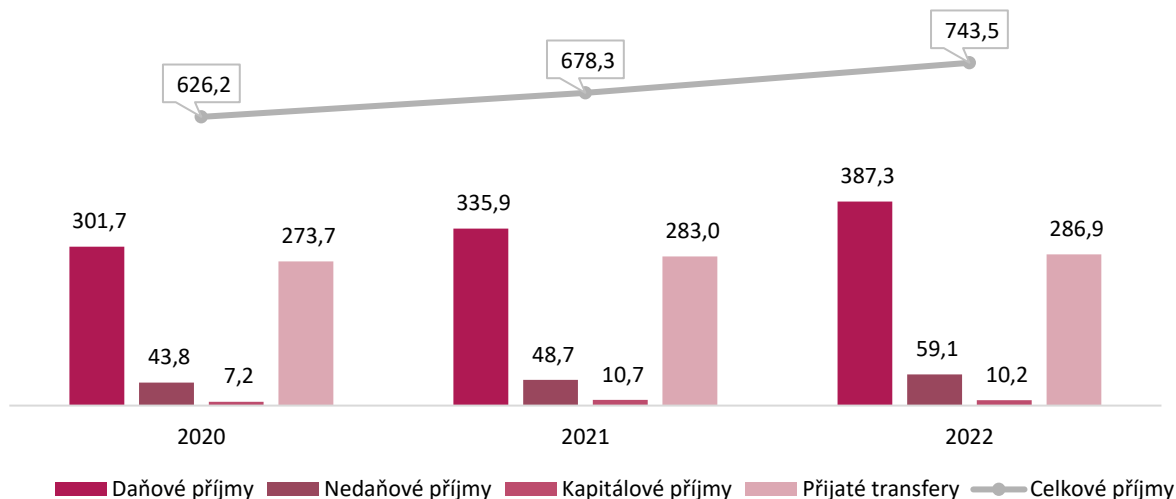
Hospodaření obcí i územních rozpočtů celkově nejvíce ovlivňuje hlavní město Praha, které mělo za rok 2022 přebytek ve výši 15,5 mld. Kč. Naopak největší deficit ve výši 0,4 mld. Kč mělo Kladno. Celkem 10 ze 13 krajů vykázalo za rok 2022 přebytek, přičemž nejvyšší měl Liberecký kraj (1,7 mld. Kč). Naopak největší záporné saldo hospodaření v objemu 1 mld. Kč měl Kraj Vysočina. Celkově skončilo hospodaření krajů za rok 2022 v přebytku 7,7 mld. Kč.

30 V roce 2022 již nejsou zahrnuty regionální rady regionů soudržnosti, neboť byly k 31. 12. 2021 zrušeny na základě zákona č. 251/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Celkové příjmy ÚR v roce 2022 meziročně vzrostly o 65,2 mld. Kč na 743,5 mld. Kč, na čemž se podílely nejvíce daňové příjmy (zaznamenaly nárůst ve výši 51,4 mld. Kč). **Obdobně jako u příjmů státního rozpočtu bylo zvýšení inkasa daňových příjmů územních rozpočtů ovlivněno výrazným růstem inflace, který se promítl do meziročního zvýšení inkasa příjmů ze sdílené daně z přidané hodnoty o 26,4 mld. Kč.** V posledních letech rovněž roste objem inkasa sdílené daně z technických her, které v roce 2022 meziročně vzrostlo o 3 mld. Kč na 6,5 mld. Kč. Daň z technických her je příjmem pouze obcí, které na svém území nezakázaly technické hry v hernách a kasinech. Tyto obce také získávají poměrnou část výnosu z daně z technických her provozovaných v internetovém prostředí. V posledních letech roste podíl hraní technických her na internetu³¹, což bylo navíc umocněno pandemií covidu-19 a uzavřením kamenných heren a kasin.

Na meziročním zvýšení nedaňových příjmů ÚR o 10,4 mld. Kč na 59,1 mld. Kč měly největší podíl příjmy z úroků z bankovních účtů. Zvyšování základních úrokových sazeb ze strany České národní banky (protiinflační nástroj) a vysoké zůstatky peněžních prostředků na bankovních účtech krajů a obcí výrazně zvýšily příjmy z úroků o 6,85 mld. Kč, tj. téměř o 900 %.

Graf č. 23: Celkové příjmy územních rozpočtů v letech 2020–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020 a 2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

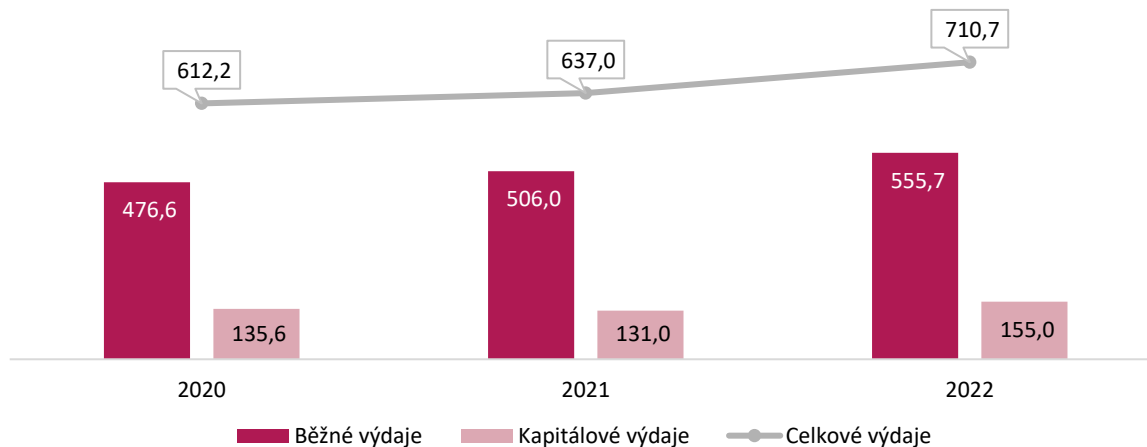
KAŽDOROČNĚ VÝRAZNĚ ROSTOU DAŇOVÉ I NEDAŇOVÉ PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ, PŘESTO TRVALE DOCHÁZÍ KE ZVYŠOVÁNÍ VÝŠE PŘIJATÝCH TRANSFERŮ, COŽ ZNESNADŇUJE SNAHY O SNIŽOVÁNÍ DEFICITU STÁTNÍHO ROZPOČTU.

Celkové výdaje územních rozpočtů v roce 2022 dosáhly výše 710,7 mld. Kč a ve srovnání s rokem 2021 vzrostly téměř o 74 mld. Kč. Za tímto zvýšením stojí zejména běžné výdaje, které meziročně vzrostly o 49,7 mld. Kč na 555,7 mld. Kč. Důvodem jejich nárůstu byly především výdaje na vzdělávání v souvislosti se zvyšováním platů, ale také vysoká inflace (např. zvýšení cen služeb, elektrické energie, pohonných hmot). Rovněž válečný konflikt na Ukrajině a pomoc jejím občanům na území ČR způsobily v roce 2022 růst běžných výdajů. **Významná část těchto výdajů ÚR je však průběžně kompenzována ze státního rozpočtu.** Celkové výdaje ÚR na pomoc Ukrajině činily 5,1 mld. Kč a do konce roku 2022 bylo ÚR ze státního rozpočtu proplaceno 2,7 mld. Kč.

Kapitálové výdaje ÚR v roce 2022 meziročně vzrostly o 24 mld. Kč na 155 mld. Kč. Nejvíce vzrostly výdaje na pořízení budov, hal a staveb (celkem o 15,4 mld. Kč), a to mj. i kvůli růstu cen. **I přes meziroční nárůst kapitálových výdajů územní rozpočty zcela nevyužily disponibilní kapitálové prostředky na rok 2022. Ze schváleného rozpočtu nevyčerpaly celkem 22,4 mld. Kč a z rozpočtu po změnách téměř 80 mld. Kč.** Na nevyužití investičního potenciálu se výrazně podílelo hlavní město Praha.

31 Zpráva o hazardním hraní v České republice 2021.

Graf č. 24: Celkové výdaje územních rozpočtů v letech 2020–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020 a 2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

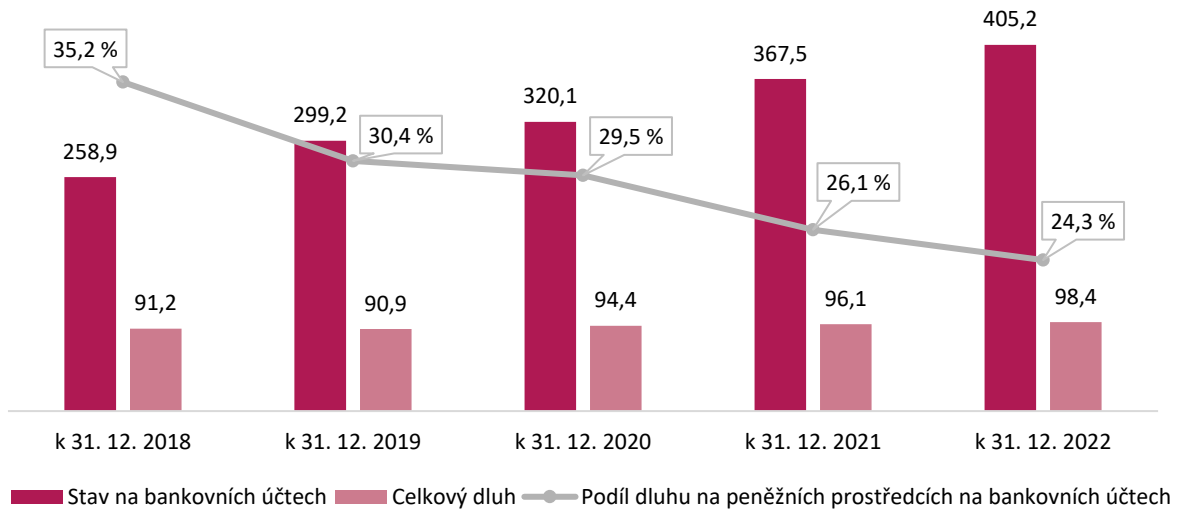
Díky dalšímu přebytkovému hospodaření ÚR došlo v roce 2022 k opětovnému nárůstu zůstatku peněžních prostředků na bankovních účtech (včetně příspěvkových organizací). Stav peněžních prostředků na bankovních účtech ÚR na konci roku 2022 činil 405,2 mld. Kč a meziročně vzrostl o 37,7 mld. Kč. Významný vliv na stav peněžních prostředků na bankovních účtech má hlavní město Praha, jehož zůstatek (včetně příspěvkových organizací) se meziročně zvýšil o 17,3 mld. Kč a k 31. 12. 2022 činil 123,7 mld. Kč. **ÚR mají část svých úspor zadrženu u Sberbank CZ v důsledku její likvidace, a to hlavně kvůli rusko-ukrajinskému konfliktu. K 31. 12. 2022 vykázaly územní rozpočty pohledávky vůči Sberbank CZ v celkové výši 6,5 mld. Kč.** Pohledávky obcí představovaly 3,2 mld. Kč a pohledávky krajů 3,3 mld. Kč. Největší pohledávku evidoval Kraj Vysočina (2,5 mld. Kč). Dle dostupných informací³² je však pravděpodobné, že dojde k vyplacení všech zadržovaných peněžních prostředků ÚR.

VZHLEDKEM K VYSOKÉ MÍŘE INFLACE SE PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ NA BANKOVNÍCH ÚČTECH I PŘES VYŠŠÍ ÚROKOVÉ SAZBY REÁLNĚ NEZHODNOCUJÍ, NAOPAK DOCHÁZÍ K JEJICH ZNEHODNOCOVÁNÍ.

Ke konci roku 2022 stav peněžních prostředků na bankovních účtech převýšil hodnotu celkového dluhu územních rozpočtů o 306,8 mld. Kč, tj. více než čtyřnásobně. Celkový dluh ÚR v roce 2022 meziročně vzrostl o 2,3 mld. Kč na 98,4 mld. Kč. Z následujícího grafu vyplývá, že jeho podíl na peněžních prostředcích na bankovních účtech se naopak meziročně snížil o 1,8 procentního bodu. **Dynamika růstu úspor ÚR je tak několikanásobně vyšší než dynamika růstu jejich dluhu.**

Graf č. 25: Zůstatek na bankovních účtech a zadlužení územních rozpočtů v letech 2018–2022 (v mld. Kč, v %)

Zdroj: Státní závěrečný účet ČR za rok 2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

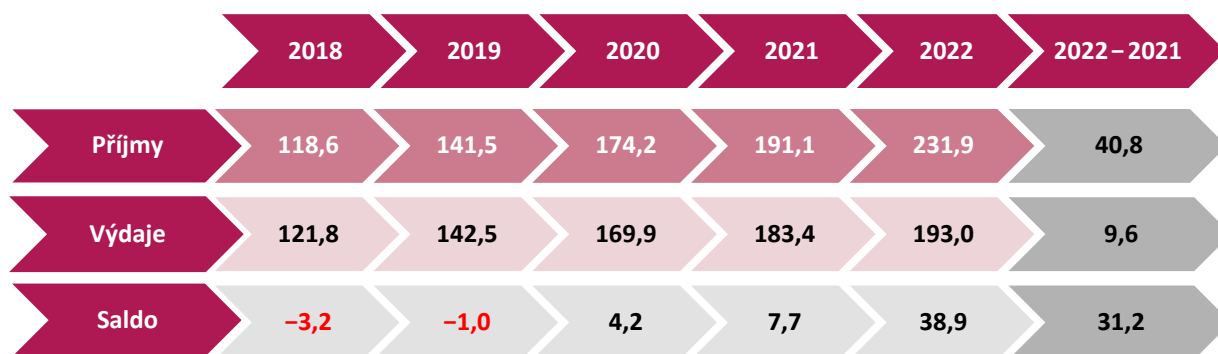
V ROCE 2022 VYKÁZALY ÚZEMNÍ ROZPOČTY SICE NIŽŠÍ PŘEBYTEK NEŽ V ROCE 2021, ALE I PŘESTO SE JEDNALO O DRUHÝ NEJLEPŠÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ OD ROKU 2017. NA JEJICH HOSPODAŘENÍ NA ROZDÍL OD STÁTNÍHO ROZPOČTU TAK V ROCE 2022 NEMĚLY ZÁSADNÍ VLIV ROSTOUCÍ CENY ANI VÁLEČNÝ KONFLIKT NA UKRAJINĚ, A TO DÍKY KOMPENZACÍM ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU, JIMIŽ BYLY TYTO MIMOŘÁDNÉ VÝDAJE POKRYTY. K DOBRÉMU VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ PŘÍSPĚL TAKÉ VÝRAZNÝ NÁRŮST DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ, NA KTERÝ MĚLA VYSOKÁ INFLACE NAOPAK POZITIVNÍ VLIV.

2. HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ

Hospodaření státních fondů (dále také „SF“) za rok 2022 skončilo přebytkem v souhrnné výši 38,9 mld. Kč, který se meziročně zvýšil o 31,2 mld. Kč, a to zejména díky vyšším příjmům o 40,8 mld. Kč. SF vykázaly kladné saldo třetím rokem po sobě. Schválený rozpočet SF na rok 2022 přitom počítal se schodkem ve výši 0,6 mld. Kč.

Výsledek hospodaření SF tak byl o 39,5 mld. Kč lepší, než jaký byl předpoklad ve schváleném rozpočtu. Hlavními důvody byly vyšší než rozpočtované příjmy o 26,6 mld. Kč a nižší kapitálové výdaje, jejichž schválený rozpočet nebyl vyčerpán o 16,6 mld. Kč.

Schéma č. 6: Hospodaření státních fondů v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Z následující tabulky vyplývá, že všechny SF kromě Státního fondu podpory investic (deficit 0,54 mld. Kč) vykázaly na konci roku 2022 přebytek. Celkový výsledek hospodaření SF nejvíce ovlivnilo kladné saldo Státního fondu životního prostředí ve výši 36,7 mld. Kč, které meziročně vzrostlo o 31 mld. Kč.

Tabulka č. 11: Hospodaření jednotlivých státních fondů v roce 2022 (v mld. Kč)

Ukazatel	SFDI	SFŽP	SZIF	SFPI	SFKMG	SFK
Příjmy	133,01	47,57	47,53	1,82	1,88	0,09
Výdaje	132,02	10,87	46,08	2,36	1,62	0,07
Saldo	0,99	36,71	1,45	-0,54	0,26	0,02

Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Pozn.: SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury, SFŽP – Státní fond životního prostředí, SZIF – Státní zemědělský intervenční fond, SFPI – Státní fond podpory investic, SFKMG – Státní fond kinematografie, SFK – Státní fond kultury ČR.

Příjmy SF v roce 2022 dosáhly celkové výše 231,9 mld. Kč a schválený rozpočet překročily o 26,6 mld. Kč, na čemž se výrazně podílely investiční transfery přijaté od EU prostřednictvím *Modernizačního fondu*³³. Tyto příjmy překročily schválený rozpočet o 12,5 mld. Kč.

V meziročním srovnání vzrostly celkové příjmy SF o 40,8 mld. Kč, a to zejména díky nárůstu přijatých transferů o 42,3 mld. Kč. Nejvíce meziročně vzrostly investiční transfery od EU (celkem o 24,4 mld. Kč), které souvisejí s *Modernizačním fondem*. Hospodaření SF stále významně ovlivňují dotace ze státního rozpočtu, které meziročně vzrostly o 17,7 mld. Kč. **Meziroční zvýšení daňových příjmů a snížení nedaňových příjmů bylo způsobeno zejména změnou vykazování příjmů z mýtného od roku 2022, kdy byly přesunuty z nedaňových do daňových příjmů.**

33 *Modernizační fond* má za cíl podpořit investice do modernizace energetiky a zlepšování energetické účinnosti v období 2021–2030 a je financován z dražeb emisních povolenek v EU. V rámci zákona o obchodování s emisními povolenkami byl SFŽP stanoven jako příjemce prostředků z *Modernizačního fondu* a plní roli zprostředkovatele tohoto finančního mechanismu.

Tabulka č. 12: Příjmy státních fondů v letech 2020–2022 (v mld. Kč)

Ukazatel	2020			2021			2022			
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	SK	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	SK	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	SK	SK 2022 – 2021
Daňové příjmy	21,28	18,73	19,30	20,77	20,77	20,17	34,66	29,66	31,60	11,42
Nedaňové a kapitálové příjmy	13,86	17,26	18,45	13,83	22,20	24,46	1,44	7,97	11,50	-12,96
Přijaté transfery	94,25	152,25	136,45	140,06	163,69	146,47	169,21	193,97	188,81	42,34
<i>z toho: ze státního rozpočtu</i>	<i>94,15</i>	<i>152,14</i>	<i>136,38</i>	<i>139,65</i>	<i>163,41</i>	<i>138,31</i>	<i>148,60</i>	<i>173,54</i>	<i>156,04</i>	<i>17,73</i>
Celkové příjmy	129,39	188,24	174,19	174,66	206,66	191,10	205,32	231,60	231,91	40,80

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020 a 2021, *Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022*, informační portál MONITOR.

Pozn.: SK – skutečnost.

Výdaje SF byly v roce 2022 čerpány v celkové výši 193 mld. Kč, což je oproti schválenému rozpočtu o 12,9 mld. Kč méně. Nedočerpání rozpočtu bylo způsobeno na straně kapitálových výdajů, jejichž rozpočet nebyl vyčerpán o 16,6 mld. Kč. Naopak schválený rozpočet běžných výdajů byl překročen o 3,7 mld. Kč. Nízké čerpání rozpočtu kapitálových výdajů bylo zejména u *Modernizačního fondu* (prostřednictvím Státního fondu životního prostředí) a bylo způsobeno pozdějším zahájením investičních akcí. Tyto projekty jsou financovány až po svém dokončení.

V porovnání s rokem 2021 bylo skutečné čerpání výdajů v roce 2022 vyšší o 9,6 mld. Kč, na čemž se podílely pouze kapitálové výdaje, které meziročně vzrostly o 14,4 mld. Kč na 109,1 mld. Kč. Nejvíce se zvýšily investice do dopravy a do úspor energie a obnovitelných zdrojů. Běžné výdaje se meziročně snížily o 4,8 mld. Kč na 83,9 mld. Kč.

Tabulka č. 13: Výdaje státních fondů v letech 2020–2022 (v mld. Kč)

Ukazatel	2020			2021			2022			
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	SK	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	SK	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	SK	SK 2022 – 2021
Běžné výdaje	73,98	104,69	88,20	82,49	103,49	88,72	80,17	98,27	83,87	-4,85
Kapitálové výdaje	63,32	95,69	81,75	95,61	115,94	94,70	125,78	141,35	109,15	14,45
Celkové výdaje	137,30	200,37	169,95	178,11	219,43	183,42	205,95	239,62	193,02	9,60

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020 a 2021, *Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022*, informační portál MONITOR.

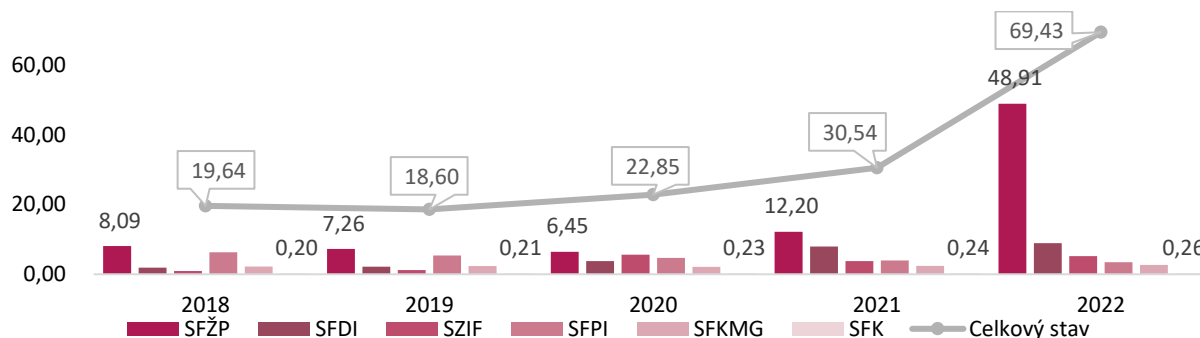
Pozn.: SK – skutečnost.

Státní fondy většinu peněžních prostředků přesouvají dalším příjemcům (např. podnikatelským subjektům). NKÚ v této souvislosti v KA č. 21/33³⁴ zjistil, že v rámci národních dotací Ministerstvo zemědělství nevytvořilo základní podmínky pro hospodárné vynakládání peněžních prostředků, neboť nestanovilo žádné závazné podmínky a postupy pro výběr dodavatelů ani maximální limity výdajů na pořízení služeb a majetku. U velkých podniků posuzovaly Ministerstvo zemědělství a SZIF motivační účinek čili nezbytnost dotací pouze formálně a umožnily těmto podnikům, které vykazovaly mnohamilionové zisky, každoročně čerpat finanční podporu na modernizaci a obnovu technického vybavení. NKÚ upozorňuje, že v těchto případech vzniká riziko tzv. efektu mrtvé váhy, tedy situace, že by žadatelé investice realizovali i bez finanční podpory.

34 KA č. 21/33 – *Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládání v resortu Ministerstva zemědělství na podporu zpracování zemědělských produktů* (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 1/2023 *Věstníku NKÚ*).

Kladné hospodaření SF v roce 2022 se projevilo vysokým meziročním nárůstem stavu peněžních prostředků na bankovních účtech o 38,9 mld. Kč (tj. o 127,4 %), který k 31. 12. 2022 činil celkem 69,4 mld. Kč. K tomu přispěl zejména Státní fond životního prostředí, jehož zůstatek k 31. 12. 2022 meziročně vzrostl o 36,7 mld. Kč na celkových 48,9 mld. Kč. Z toho 40,4 mld. Kč tvořil zůstatek související s nevyčerpáním peněžních prostředků z *Modernizačního fondu*. Z následujícího grafu a výše uvedené tabulky č. 11 vyplývá, že celkem čtyři z šesti státních fondů disponují na svých běžných účtech vysokými peněžními částkami, které převyšují jejich roční výdaje za rok 2022 a v případě SFŽP a SFK dokonce několikanásobně.

Graf č. 26: Vývoj stavu peněžních prostředků na bankovních účtech jednotlivých SF k 31. 12. let 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: informační portál MONITOR.

Pozn.: SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury, SFŽP – Státní fond životního prostředí, SZIF – Státní zemědělský intervenční fond, SFPI – Státní fond podpory investic, SFKMG – Státní fond kinematografie, SFK – Státní fond kultury ČR.

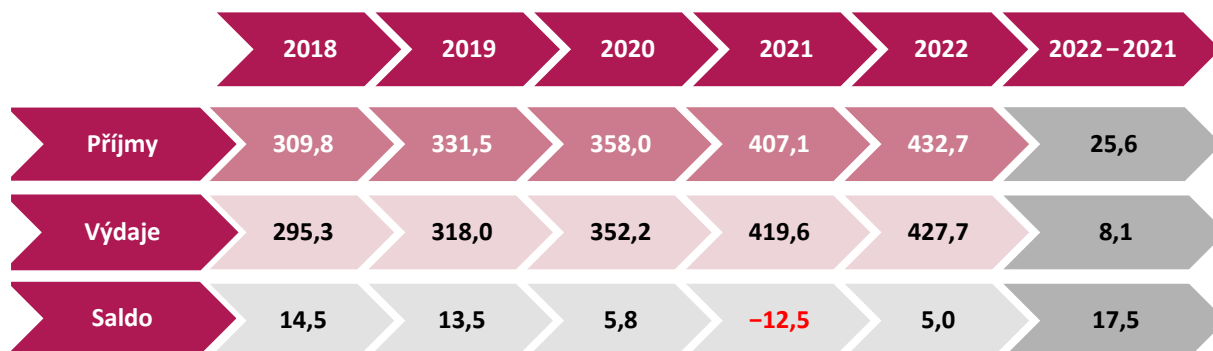
HOSPODAŘENÍ SF V ROCE 2022 VÝRAZNĚ OVLIVNILY PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY Z MODERNIZAČNÍHO FONDU, KTERÉ MĚLY POZITIVNÍ VLIV NA PŘÍJMOVOU STRANU, ALE NEGATIVNÍ NA NEDOČERPÁNÍ ROZPOČTU INVESTIČNÍCH VÝDAJŮ, COŽ BYLO JEDNÍM Z DŮVODŮ LEPŠÍHO NEŽ ROZPOČTOVANÉHO VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ SF A NÁRŮSTU STAVU FINANČNÍCH REZERV.

NKÚ DÁLE DOPORUČUJE STÁTU PŘI ROZPOČTOVÁNÍ DOTACÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU TRANSFEROVANÝCH STÁTNÍM FONDŮM VÍCE ZOHLEDNIT AKTUÁLNÍ STAV DISPONIBILNÍCH PROSTŘEDKŮ JEDNOTLIVÝCH SF, A TO I S OHLEDEM NA AKTUÁLNÍ VLÁDOU ŘEŠENOU KONSOLIDACI VEŘEJNÝCH FINANČÍ.

3. HOSPODAŘENÍ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN

České zdravotnictví je z převážné většiny financováno prostřednictvím systému veřejného zdravotního pojištění (dále také „v. z. p.“), který v roce 2022 zajišťovalo celkem sedm zdravotních pojišťoven³⁵ (dále také „ZP“). **Po záporném saldu 12,5 mld. Kč v roce 2021 vykázaly zdravotní pojišťovny jako celek za rok 2022 přebytek ve výši 5,0 mld. Kč.** Meziročně se saldo hospodaření ZP zvýšilo o 17,5 mld. Kč, a to zejména díky vyšším příjmům o 25,6 mld. Kč.

Schéma č. 7: Hospodaření zdravotních pojišťoven v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, *Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022*.

Zdravotní pojišťovny tak jako v ostatních letech hospodařily po celý rok 2022 dle rozpočtových provizorií. Zdravotně pojistné plány zdravotních pojišťoven na rok 2022 byly Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR schváleny až dne 20. 4. 2023 (sněmovní tisk č. 240). **NKÚ dlouhodobě upozorňuje na skutečnost³⁶, že zdravotně pojistné plány, na jejichž základě zdravotní pojišťovny v daném roce hospodaří a jsou obdobou návrhu státního rozpočtu, nejsou včas anebo vůbec schvalovány PSP ČR.** NKÚ dále upozorňuje, že k 3. 7. 2023 stále ještě nebyly Poslaneckou sněmovnou schváleny zdravotně pojistné plány na roky 2021 (sněmovní tisk č. 1202/0) a 2020 (sněmovní tisk č. 1051/0).

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY V PŘÍPADĚ NESCHVÁLENÍ ZDRAVOTNĚ POJISTNÝCH PLÁNŮ TRVALE HOSPODAŘÍ V REŽIMU PROVIZORIA. TÍM DOCHÁZÍ K PORUŠENÍ PŘÍSLUŠNÝCH USTANOVENÍ DANÝCH ZÁKONŮ³⁷, KTERÉ ZÁVAZNĚ DEFINUJÍ POVINNOST, ŽE NÁVRH ZDRAVOTNĚ POJISTNÉHO PLÁNU SCHVALUJE NA NÁVRH VLÁDY PSP ČR V NÁVAZNOSTI NA TERMÍNY PROJEDNÁVÁNÍ NÁVRHU STÁTNÍHO ROZPOČTU.

Výsledek hospodaření ZP byl v roce 2022 o 14,5 mld. Kč lepší, než bylo plánováno ve zdravotně pojistných plánech zdravotních pojišťoven na rok 2022 (očekávan byl schodek 9,5 mld. Kč). K tomu přispěly zejména nižší než plánované výdaje na zdravotní služby (především na covid-19 a na uprchlíky z Ukrajiny). Schodek ve výši 7,5 mld. Kč vyplývá také z návrhů zdravotně pojistných plánů na rok 2023. Příjmová a výdajová strana v. z. p. jsou však nadále zatíženy velkými nejistotami, a to vzhledem k nejistému vývoji ekonomické situace, válce na Ukrajině, energetické krizi a inflaci.

V roce 2022 dosáhly celkové příjmy ZP výše 432,7 mld. Kč a v meziročním srovnání vzrostly o 25,6 mld. Kč. K vyšším příjmům přispělo zejména navýšení výběru pojistného od zaměstnavatelů za zaměstnance, osob samostatně výdělečně činných a osob bez zdanitelných příjmů o téměř 22 mld. Kč na 295,9 mld. Kč, a to především díky nárůstu objemu platů a mezd. Druhým nejvýraznějším zdrojem příjmů ZP jsou platby ze státního rozpočtu za tzv. státní pojištěnce (starobní důchodci, děti, osoby na mateřské či rodičovské dovolené a nezaměstnaní). Tyto platby v roce 2022 meziročně vzrostly o 3,1 mld. Kč na 129,4 mld. Kč. Přispělo k tomu zejména výrazné meziroční zvýšení počtu státních pojištěnců o 393 667 osob³⁸, způsobené především zařazením ukrajinských uprchlíků do systému v. z. p. V roce 2022 také došlo k úpravám výše vyměřovacího základu pro pojistné placené státem za státního pojištěn-

35 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR a šest zaměstnaneckých pojišťoven.

36 Např. v KA č. 14/33 – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2016 *Věstníku NKÚ*) nebo ve svých stanoviscích k SZÚ.

37 Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

38 V roce 2021 meziročně přibýlo pouze 3 619 nových pojištěnců.

ce za kalendářní měsíc. Konkrétně se od 1. 1. 2022 nařízením vlády č. 253/2021 Sb. zvýšila částka vyměřovacího základu z 13 088 Kč na 14 570 Kč. Na druhou stranu byl od 31. 8. 2022 vyměřovací základ snížen zákonem č. 260/2022 Sb.³⁹ z 14 570 Kč na 11 014 Kč z důvodu snahy vlády o snížení výdajů státního rozpočtu na rok 2022. Vyměřovací základ na rok 2023 je tímto zákonem stanoven na 14 074 Kč.

Tabulka č. 14: Příjmy zdravotních pojišťoven v letech 2021 a 2022 (v mld. Kč)

Ukazatel	2021	2022			
	Skutečnost	Plán	Skutečnost	Skutečnost – plán	Skutečnost 2022 ↔ 2021
Příjmy z vlastního výběru pojistného	274,00	285,06	295,85	10,79	21,85
Příjmy ze státního rozpočtu	126,32	141,26	129,40	-11,86	3,08
Ostatní příjmy a platby	6,73	4,89	7,45	2,56	0,74
Celkové příjmy	407,05	431,21	432,70	1,49	25,67

Zdroj: Státní závěrečný účet ČR za rok 2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022, zdravotně pojistné plány zdravotních pojišťoven na rok 2022.

Pozn.: Ostatní příjmy a platby zahrnují ostatní příjmy a výnosy v. z. p., výnosy z jiné činnosti a platby od zahraničních pojišťoven na základě mezinárodních smluv.

V roce 2022 dosáhly celkové výdaje zdravotních pojišťoven 427,7 mld. Kč a v meziročním srovnání vzrostly o 8,1 mld. Kč. Oproti předchozímu roku došlo v roce 2022 k nižší meziroční dynamice nárůstu výdajů, což bylo především díky nižším výdajům na pandemii covidu-19. Výše výdajů byla ovlivněna zejména úhradovou vyhláškou na rok 2022, která vychází z dohod uzavřených mezi plátcí a poskytovateli péče v dohodovacím řízení. Dále pak byly výdaje ovlivněny dodatečným navýšením úhrad, které nad rámec uzavřených dohod kompenzovalo navýšení mezd a platů ve zdravotnictví o 6 %. Meziroční růst výdajů na zdravotní služby byl rovněž způsoben vysokou inflací.

Tabulka č. 15: Výdaje zdravotních pojišťoven v letech 2021 a 2022 (v mld. Kč)

Ukazatel	2021	2022			
	Skutečnost	Plán	Skutečnost	Skutečnost – plán	Skutečnost 2022 ↔ 2021
Výdaje na zdravotní služby	409,70	427,97	416,97	-11,00	7,27
Provozní výdaje	8,43	9,16	8,94	-0,22	0,51
Ostatní výdaje	1,43	3,59	1,78	-1,81	0,35
Celkové výdaje	419,56	440,72	427,69	-13,03	8,13

Zdroj: Státní závěrečný účet ČR za rok 2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022, zdravotně pojistné plány zdravotních pojišťoven na rok 2022.

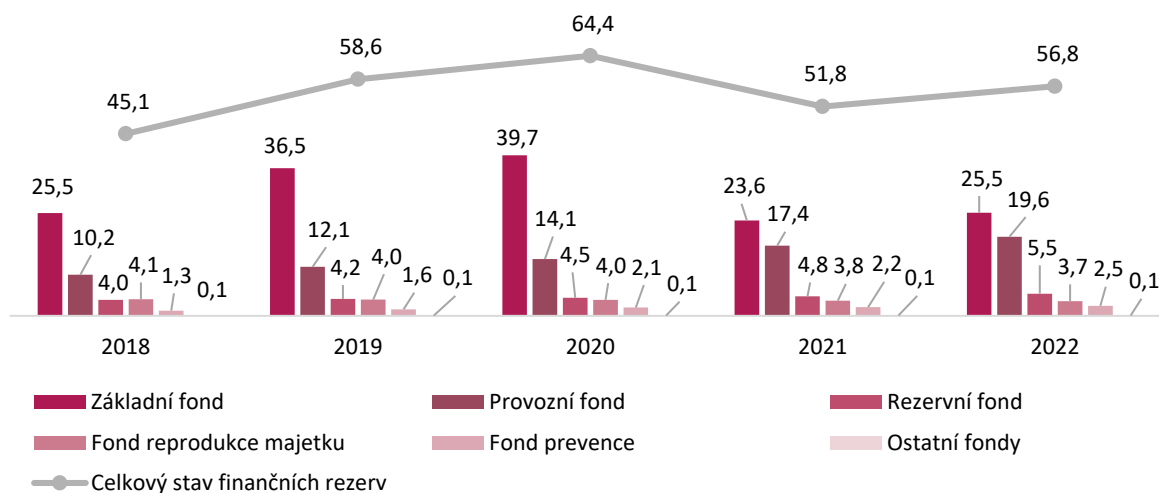
Pozn.: Ostatní výdaje zahrnují zálohy za cizince, specifické fondy Vojenské zdravotní pojišťovny ČR, výdaje na investice z fondu reprodukce majetku a náklady na jinou činnost (např. nájem za nebytové prostory).

Přebytkové hospodaření zdravotních pojišťoven v roce 2022 se projevilo meziročním nárůstem stavu finančních rezerv na bankovních účtech všech fondů veřejného zdravotního pojištění o 5,0 mld. Kč, tyto rezervy dosáhly k 31. 12. 2022 celkové kumulované výše 56,8 mld. Kč. Kromě fondu reprodukce majetku zaznamenaly všechny ostatní fondy zdravotních pojišťoven meziroční nárůst stavu finančních rezerv. Zároveň všechny zdravotní pojišťovny naplnily své rezervní fondy v zákonem dané výši⁴⁰.

39 Zákon č. 260/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zavádí automatický valorizační mechanismus pro stanovení výše vyměřovacího základu. Podle nového mechanismu bude vyměřovací základ poprvé upraven pro rok 2024, a to o součet růstu cen a jedné poloviny růstu reálné mzdy.

40 Rezervní fond musí být udržován ve výši minimálně 1,5 % průměrných ročních výdajů základního fondu za tři bezprostředně předcházející kalendářní roky. Je tvořen převáděním části zůstatků základního a dalších fondů. Účelem rezervního fondu je krytí schodků základního fondu a krytí hrazených služeb při výskytu hromadných onemocnění a přírodních katastrof.

Graf č. 27: Vývoj stavu fondů zdravotních pojišťoven k 31. 12. v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022.

Pozn.: Mezi ostatní fondy patří sociální fond a vojenský fond.

Z grafu dále vyplývá, že za posledních pět let došlo k meziročnímu snížení stavu finančních rezerv pouze v roce 2021 (o 12,6 mld. Kč), což bylo způsobeno deficitním hospodařením v. z. p. (12,5 mld. Kč) a jeho krytím z fondů zdravotních pojišťoven.

Hospodaření s veřejnými zdroji ve zdravotnictví je rovněž předmětem kontrolní činnosti NKÚ. V rámci KA č. 20/24⁴¹ NKÚ prověřil hospodaření Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR a zjistil, že tato pojišťovna v několika případech nevhodně a neúčelně použila prostředky z vybraného pojistného na veřejné zdravotní pojištění, chybovala při čerpání fondu prevence a nepostupovala v souladu s právními předpisy, které upravují oblasti pojistného na veřejné zdravotní pojištění, veřejných zakázek, účetnictví, registru smluv a vnitřního kontrolního systému.

HOSPODAŘENÍ SYSTÉMU VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ JE MJ. ZÁVISLÉ NA VÝŠI PLATEB ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU ZA STÁTNÍ POJIŠTĚNCE – TYTO PLATBY JSOU MANDATORNÍM VÝDAJEM A MAJÍ NEGATIVNÍ VLIV NA SCHODEK STÁTNÍHO ROZPOČTU. NA DRUHOU STRANU SNÍŽENÍ PLATEB ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU MŮŽE MÍT NEGATIVNÍ VLIV NA CELKOVÉ HOSPODAŘENÍ V. Z. P. A V KONEČNÉM DŮSLEDKU MŮŽE VÉST KE ZHORŠENÍ KVALITY A DOSTUPNOSTI ZDRAVOTNÍ PÉČE. KE ZLEPŠENÍ BY MĚLO PŘÍSPĚT NASTAVENÍ AUTOMATICKÉ VALORIZACE PLATBY ZA STÁTNÍ POJIŠTĚNCE A SNÍŽENÍ INFLAČNÍCH TLAKŮ. NKÚ DÁLE DOPORUČUJE STÁTU VĚNOVAT VĚTŠÍ DŮRAZ SCHVALOVÁNÍ ZDRAVOTNĚ POJISTNÝCH PLÁNŮ ZP NA PŘÍSLUŠNÝ ROK, A TO I S OHLEDEM NA AKTUÁLNÍ VLÁDOU ŘEŠENOU KONSOLIDACI VEŘEJNÝCH FINANČÍ.

V. VYHODNOCENÍ SPRÁVNOSTI VYKÁZANÝCH ÚDAJŮ

Výchozím dokumentem pro hodnocení výsledků rozpočtového hospodaření minulého roku je zákon č. 57/2022 Sb.⁴², o státním rozpočtu České republiky na rok 2022. Základní ukazatele státního rozpočtu na rok 2022 jsou uvedeny v přílohách č. 1–4 zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2022, konkrétně se jedná o Úhrnnou bilanci příjmů a výdajů státního rozpočtu, *Celkový přehled příjmů státního rozpočtu podle kapitol*, *Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol* a *Ukazatele státního rozpočtu podle kapitol*.

Stanovisko NKÚ ke správnosti údajů vykázaných v návrhu státního závěrečného účtu je vydáváno k údajům uvedeným v návrhu SZÚ za rok 2022 v sešitu G v tabulkách č. 1–2 a 7–12, které vycházejí z údajů uvedených v odstavci 1, a dále k údajům uvedeným v sešitu H.

Nástrojem využívaným NKÚ k prověřování úplnosti a správnosti vykázání příjmů a výdajů státního rozpočtu uvedených v sešitech G a H návrhu SZÚ jsou zejména kontroly typu finanční audit. Tyto kontroly jsou zaměřeny na závěrečné účty jednotlivých kapitol, údaje předkládané pro hodnocení plnění státního rozpočtu a údaje účetních závěrek. Při těchto kontrolách jsou získávány informace využitelné pro hodnocení spolehlivosti systémů určených pro sledování a vykazování příjmů a výdajů státního rozpočtu.

Níže uvedené stanovisko je vydáno na základě tří typů kontrolních a analytických postupů, kterými jsou:

- kontroly NKÚ typu finanční audit, jejichž kontrolovaným obdobím byl rok 2022 a předmětem byly také údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu (průběžné finanční audity⁴³);
- kontroly NKÚ typu finanční audit, jejichž kontrolovaným obdobím byly roky 2021 a 2020 a předmětem byly také údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu, tyto kontroly poskytují systémové poznatky využitelné i pro rok 2022;
- analytické odsouhlasení údajů rozpočtového hospodaření kapitol za rok 2022 na základě porovnání s podkladovými zdroji z *Integrovaného informačního systému Státní pokladny* (dále také „IISSP“).

1. Kontroly NKÚ, jejichž kontrolovaným obdobím byl rok 2022 a předmětem byly také údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu (průběžné finanční audity)

Ke dni vydání stanoviska k SZÚ byla za rok 2022 metodou průběžného finančního auditu prověřena správnost vykázání rozpočtových příjmů a výdajů ve dvou kapitolách státního rozpočtu⁴⁴. **Podíl příjmů kontrolovaných osob na příjmech státního rozpočtu v roce 2022 činil 2,2 % a podíl výdajů kontrolovaných osob na výdajích státního rozpočtu v roce 2022 činil 3,2 %.**

V rámci uvedených kontrol bylo také ověřeno, zda byly závěrečné účty sestaveny v souladu s právními předpisy a zda údaje v nich obsažené odpovídají údajům předkládaným pro hodnocení plnění státního rozpočtu, případně údajům z účetnictví. **Kontrolou údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu a kontrolou závěrečných účtů kapitol bylo zjištěno jen několik ojedinělých drobných nesprávností v rámci druhového třídění rozpočtové skladby, které kontrolované osoby již během kontroly odstranily.**

42 Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, ve znění zákona č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, přílohy č. 1–4.

43 Specifikem průběžných finančních auditů je kontrola otevřeného období, což umožňuje kontrolovaným osobám během kontroly reagovat na zjištěné nesprávnosti a opravovat je.

44 Podrobnosti viz kontrolní závěry z:
KA č. 22/17 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zemědělství za rok 2022, účetní závěrka Ministerstva zemědělství za rok 2022 a údaje předkládané Ministerstvem zemědělství pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022* (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 4/2023 *Věstníku NKÚ*),
KA č. 22/19 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Státní úřad pro jadernou bezpečnost za rok 2022, účetní závěrka Státního úřadu pro jadernou bezpečnost za rok 2022 a údaje předkládané Státním úřadem pro jadernou bezpečnost pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022* (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 3/2023 *Věstníku NKÚ*).

2. **Kontroly NKÚ, jejichž kontrolovaným obdobím byly roky 2020 a 2021 a předmětem byly také údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu**

Za roky 2020 a 2021 byla kontrolami NKÚ prověřena správnost vykázání rozpočtových příjmů a výdajů u sedmi kontrolovaných osob v šesti kapitolách státního rozpočtu⁴⁵. V rámci uvedených kontrol bylo také ověřeno, zda byly závěrečné účty sestaveny v souladu s právními předpisy a zda údaje v nich obsažené odpovídají údajům předkládaným pro hodnocení plnění státního rozpočtu, případně údajům z účetnictví. Kontrolou závěrečných účtů kapitol byly zjištěny jen nevýznamné nesprávnosti v rámci druhového zařídění rozpočtové skladby; tyto nesprávnosti neměly vliv na vypovídací schopnost informací uvedených v závěrečných účtech.

Příjmy kontrolovaných osob, u kterých proběhly finanční audity v letech 2020 a 2021, činily 1,5 % celkových příjmů státního rozpočtu v roce 2022 a podíl výdajů těchto kontrolovaných osob na výdajích státního rozpočtu v roce 2022 byl 7,4 %. Při kontrolách nebyly zjištěny významné nesprávnosti v druhovém zařídění vykázaných příjmů a výdajů.

3. **Analytické odsouhlasení údajů rozpočtového hospodaření kapitol za rok 2022 na základě porovnání s podkladovými zdroji z IISSP (sešity G a H)**

NKÚ provedl analytické ověření údajů o rozpočtovém hospodaření za rok 2022 obsažených v sešitu G porovnáním s podkladovými údaji z IISSP.

Rozsah údajů neověřených nebo s případným rizikem nesouladu byl v rámci ověřované části sešitu G zanedbatelný.

Za období roku 2022 došlo v sešitu H ke změně struktury údajů o rozpočtovém hospodaření kapitol. Nově sešit H již neobsahuje průvodní texty komentující rozpočtové hospodaření jednotlivých kapitol státního rozpočtu, ale pouze přehledy údajů o plnění závazných ukazatelů za jednotlivé kapitoly.

V rámci analytického ověření sešitu H porovnáním s podkladovými zdroji z IISSP nebyl zjištěn žádný významný nesoulad.

S OHLEDEM NA VÝŠE UVEDENÉ JE DLE NÁZORU NKÚ MOŽNÉ ÚDAJE UVEDENÉ V PRVNÍM A DRUHÉM ODTAVCI TÉTO KAPITOLY STANOVISKA NKÚ – OBSAŽENÉ V SEŠITECH G A H NÁVRHU SZÚ ZA ROK 2022 – POVAŽOVAT ZA SPRÁVNÉ.

45 KA č. 21/27 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo vnitra za rok 2021, účetnictví Ministerstva vnitra za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2022 Věstníku NKÚ), KA č. 21/25 – Účetní závěrka České rozvojové agentury za rok 2020 a údaje předkládané Českou rozvojovou agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2022 Věstníku NKÚ), KA č. 21/24 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví za rok 2021, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2022 Věstníku NKÚ), KA č. 21/18 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zahraničních věcí za rok 2020, účetnictví Ministerstva zahraničních věcí za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem zahraničních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2022 Věstníku NKÚ), KA č. 20/34 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2021 Věstníku NKÚ), KA č. 20/33 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Grantová agentura České republiky za rok 2020, účetní závěrka Grantové agentury České republiky za rok 2020 a údaje předkládané Grantovou agenturou České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2021 Věstníku NKÚ), KA č. 20/25 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva spravedlnosti za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem spravedlnosti pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2021 Věstníku NKÚ).

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DSO	dobrovolné svazky obcí
ECOICOP	evropská klasifikace individuální spotřeby podle účelu
EU	Evropská unie
FM	finanční mechanismy (tj. fondy Evropského hospodářského prostoru a Norska a <i>Program švýcarsko-české spolupráce</i>)
HDP	hrubý domácí produkt
IISSP	<i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>
KA	kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNV	nároky z nespotřebovaných výdajů
OSS	organizační složka státu
p. b.	procentní bod
PO	příspěvková organizace
PO14+	programové období 2014–2020
PO21+	programové období 2021–2027
PSP ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
RRRS	regionální rady regionů soudržnosti
SF	státní fondy
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFK	Státní fond kultury České republiky
SFKMG	Státní fond kinematografie
SFPI	Státní fond podpory investic
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SK	skutečnost
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SZ	sociální zabezpečení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	státní závěrečný účet (státní závěrečné účty)
ÚR	územní rozpočty
VAT Gap	mezera ve výběru daně z přidané hodnoty (rozdíl mezi teoreticky dosažitelnou výší DPH a reálně vybranou daní z přidané hodnoty)
v. z. p.	veřejné zdravotní pojištění
ZP	zdravotní pojišťovny

Příloha č. 1 – Kontrolní akce, jejichž schválené kontrolní závěry byly použity pro stanovisko NKÚ

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Datum schválení kontrolního závěru
14/33	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K14033.pdf	30. 11. 2015
20/13	Investiční pobídky https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K20013.pdf	22. 2. 2021
20/20	Peněžní prostředky operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost poskytované malým a středním podnikatelům na poradenství, marketing a vzdělávání a v souvislosti s nálezem Covid 19 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K20020.pdf	19. 4. 2021
20/24	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K20024.pdf	7. 3. 2022
20/25	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva spravedlnosti za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem spravedlnosti pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K20025.pdf	20. 9. 2021
20/33	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Grantová agentura České republiky za rok 2020, účetní závěrka Grantové agentury České republiky za rok 2020 a údaje předkládané Grantovou agenturou České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K20033.pdf	19. 7. 2021
20/34	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K20034.pdf	30. 8. 2021
21/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zahraničních věcí za rok 2020, účetnictví Ministerstva zahraničních věcí za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem zahraničních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21018.pdf	7. 3. 2022
21/22	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na podporu sociálních podniků https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21022.pdf	30. 5. 2022
21/24	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví za rok 2021, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21024.pdf	27. 6. 2022
21/25	Účetní závěrka České rozvojové agentury za rok 2020 a údaje předkládané Českou rozvojovou agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21025.pdf	9. 5. 2022
21/27	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo vnitra za rok 2021, účetnictví Ministerstva vnitra za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21027.pdf	15. 8. 2022
21/30	Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na účelovou podporu průmyslového výzkumu, vývoje a inovací v rámci národních programů v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21030.pdf	29. 8. 2022

PŘÍLOHA

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Datum schválení kontrolního závěru
21/33	<i>Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané v resortu Ministerstva zemědělství na podporu zpracování zemědělských produktů</i> https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K21033.pdf	21. 11. 2022
22/07	<i>Peněžní prostředky státu určené na kompenzační bonus v souvislosti s opatřeními ke zmírnění důsledků pandemie onemocnění covid-19</i> https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K22007.pdf	24. 4. 2023
22/17	<i>Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva zemědělství za rok 2022, účetní závěrka Ministerstva zemědělství za rok 2022 a údaje předkládané Ministerstvem zemědělství pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022</i> https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/k22017.pdf	5. 6. 2023
22/19	<i>Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Státní úřad pro jadernou bezpečnost za rok 2022, účetní závěrka Státního úřadu pro jadernou bezpečnost za rok 2022 a údaje předkládané Státním úřadem pro jadernou bezpečnost pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022</i> https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K22019.pdf	5. 6. 2023

